

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

สุนทรียศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์	
แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๑	๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ งานศิลป์ในธรรมชาติ	๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ รูปร่างในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	๗
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ กำเนิดเสียงดนตรี	๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ การเลียนแบบท่าทางสัตว์	๑๘
แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๑	๒๖
หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา	
แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๒	๓๑
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ วัสดุอุปกรณ์ในการวาดภาพ	๓๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ศิลปะทัศนกรรมในห้องเรียนที่ฉันรู้จัก	๓๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ท่องบทกลอน ร้องเพลง	๓๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ สัญลักษณ์แทนเสียงดนตรี	๔๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๕ การแสดงนาฏยศัพท์ในนาฏศิลป์	๔๘
แผนการเรียนรู้ที่ ๖ การฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย	๕๗
แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๒	๖๒

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
หน่วยย่อยที่ ๓ ศิลปะไทย	
แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๓	๖๗
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปะพื้นบ้าน	๖๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่น	๗๑
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค	๗๔
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ ความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีพื้นบ้าน	๗๗
แผนการเรียนรู้ที่ ๕ การแสดงท่าทางประกอบเพลงรำวง	๘๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๖ การฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย	๘๗
แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๓	๙๕
หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์	
แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๔	๙๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ วาดภาพงานศิลปะที่พบเห็นในชุมชน	๑๐๑
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคต่างๆ	๑๐๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ประโยชน์และการเป็นผู้ชมที่ดี	๑๐๙
แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๔	๑๑๔

หน่วยย่อยที่ ๑

กำเนิดงานศิลป์

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ผลไม้ข้อใดมีลักษณะกลมที่สุด

- ก. แตงกวา
- ข. มะนาว
- ค. มะม่วง

๒. รูปร่างของต้นไม้ตรงกับข้อใด

- ก.
- ข.
- ค.

๓. อุปกรณ์ใดเหมาะสำหรับการเขียนรูปร่าง

- ก. ดินสอ
- ข. พู่กัน
- ค. แปรงสีฟัน

๔. ข้อใดแสดงรูปทรงของสิ่งที่กำหนดให้ถูกต้อง

- ก. จาน
- ข. โถง
- ค. แก้วน้ำ

๕. เสียงในข้อใดเกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ

- ก. ฟังร้อง
- ข. แตรรถยนต์
- ค. ตีกลอง

๖. การกระทำใดทำให้เกิดเสียง

- ก. การเขียน
- ข. การฟัง
- ค. การตีด

๗. ข้อใดอ่านสะกดคำว่า “นาฏศิลป์” ได้ถูกต้อง

- ก. นาด - ตะ - สีน
- ข. นาฏ - -ศิลป์
- ค. นาฏ - -ณะ - ศิลป์

๘. การแสดงบทบาทสมมติ หมายความว่าถึงตามข้อใด

- ก. เลียนแบบธรรมชาติ
- ข. เลียนแบบพฤติกรรมของคน
- ค. ถูกทุกข้อ

๙. การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติ ต้นข้าว ควรทำตามข้อใด

- ก. จีบหางข้างลำตัว ประพรมลงมา
- ข. ยกแขนทั้ง ๒ ข้าง โบกไปโบกมา
- ค. นั่งลงกระโดดขึ้นลง

๑๐. นาฏศิลป์มีที่มาตามข้อใด

- ก. ธรรมชาติ
- ข. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
- ค. สิ่งแวดล้อม

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง งานศิลป์ในธรรมชาติ

- คำชี้แจง**
๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๓ คน (คละชั้น)
 ๒. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน แล้ววาดรูปร่างรูปทรงของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ประทับใจอย่างน้อยกลุ่มละ ๑๐ รูป
 ๓. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

ชื่อกลุ่ม..... สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

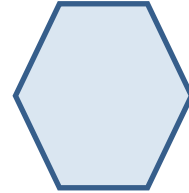
เรื่อง รูปทรงเรขาคณิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงบน หน้าภาพที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

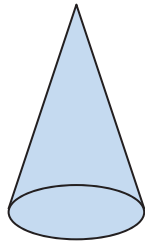
.....

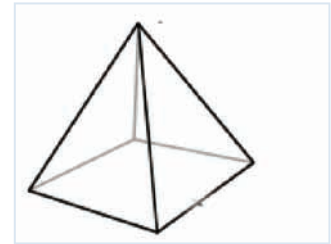
.....

.....

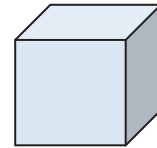
.....

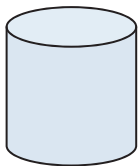
.....

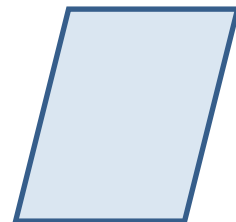
.....

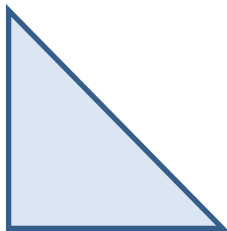
.....

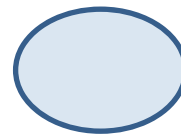
.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง รูปร่างในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

๑. ครูแจกกระดาษชาร์ตเทาขาว กลุ่มละ ๑ แผ่น
๒. ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มช่วยกันวาดภาพรูปร่างของธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นด้วยเส้นต่าง ๆ อย่างอิสระ
๓. ส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชื่อกลุ่ม..... สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

บ ๘.๑/๗๒-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ดอกไม้แสนสวย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพลายเส้นดอกไม้ให้สวยงาม

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง กำเนิดเสียงดนตรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วบอกว่ามีเสียงร้องอย่างไร (๑๐ คะแนน)

.....
๑.....

.....
๒.....

.....
๓.....

.....
๔.....

.....
๕.....

.....
๖.....

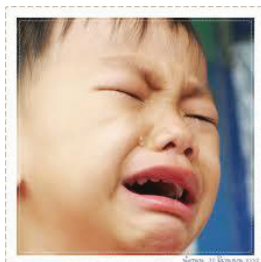
.....
๗.....

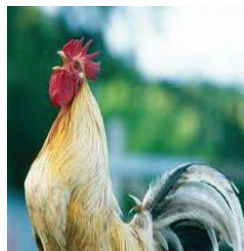
.....
๘.....

.....
๙.....

.....
๑๐.....

.....
๑๑.....

.....
๑๒.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ลักษณะและคุณสมบัติของเสียง

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนนำคุณลักษณะของเสียงที่กำหนดให้เติมลงให้ตรงกับภาพให้ถูกต้อง
- ส่งกระดาษคำตอบให้คุณครูเพื่อแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบโดยคุณครูเฉลย

เสียงดัง

เสียงเบา

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

บ.๘.๑/พ.๓-๐๓

ใบงานที่ ๐๕

เรื่อง รูปร่างลักษณะของเครื่องบิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเครื่องบินไทย และสากล ที่นักเรียนชื่นชอบมา
อย่างละ ๑ ชนิดพร้อมระบายสีให้สวยงาม

เครื่องบินไทย

เครื่องบินสากล

ชื่อ ชั้น เลขที่
โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง กำเนิดเสียงดนตรี

การกำเนิดของเสียง

เสียงต่าง ๆ ที่เราได้ยินมาจากแหล่งกำเนิดที่แตกต่างกัน จึงมีลักษณะที่ต่างกัน แหล่งกำเนิดเสียงมาจากแหล่งกำเนิด ๒ ทางได้แก่

๑. เสียงจากธรรมชาติ เป็นเสียงที่มาจากแหล่งธรรมชาติต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เช่น เสียงนกร้อง เสียงสุนัขเห่า เสียงน้ำตก เสียงฟ้าร้อง เสียงฝนตก เป็นต้น

๒. เสียงจากสิ่งประดิษฐ์และการกระทำของมนุษย์ นอกจากเสียงธรรมชาติแล้ว ยังมีเสียงอื่นที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงอีกคือ เสียงจากสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ และเสียงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

๒.๑ เสียงจากสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาบางสิ่ง สามารถเปล่งเสียงออกมาได้ เช่น รถยนต์ นกหวีด โทรศัพท์ เป็นต้น

๒.๒ เสียงจากการกระทำของมนุษย์ การกระทำบางอย่างของมนุษย์ก็ทำให้เกิดเสียงด้วยเหมือนกัน เช่น การตี การสี การตี การเป่า ซึ่งการกระทำเหล่านี้เป็นต้นกำเนิดเสียงดนตรีอีกด้วย

สีสันทันของเสียง

สีสันทันของเสียง หมายถึง คุณลักษณะของเสียงที่ต่างกัน ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างกันด้วยกัน เสียงนกมีความไพเราะมีความรู้สึกเพลิดเพลิน เสียงฟ้าร้องเสียงดังมาก มีความรู้สึกตกใจ หวาดกลัว มนุษย์ได้นำความรู้เรื่องสีสันทันของเสียงมาใช้เล่นดนตรีแต่ละชนิดมาบรรเลงผสมผสานกัน จนเกิดเป็นเสียงที่ไพเราะ และกลมกลืนกัน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

เรื่อง กำเนิดเสียงดนตรี

คุณสมบัติของเสียงดนตรี

เสียงดนตรีเกิดจากการบรรเลงเครื่องดนตรี การขับร้องของคนเรา หรือการตี สี ตี เป่า สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วทำให้เกิดเสียงสูง – ต่ำ อย่างเป็นระบบ เป็นจังหวะทำนองต่อเนื่องกัน

๑. เสียงดังหรือเบา เสียงดนตรีจะมีลักษณะดังหรือเบา ขึ้นอยู่กับการบรรเลงและลักษณะของเครื่องดนตรีชนิดนั้น

๒. เสียงสั้นหรือยาว

เสียงสั้น คือ เสียงที่เกิดขึ้นในระยะเวลาไม่นาน

เสียงยาว คือ เสียงที่เกิดขึ้นในระยะเวลานาน ๆ

เสียงดนตรีจะมีความสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับวิธีการบรรเลงและลักษณะของเสียงดนตรี รวมถึงองค์ประกอบของเพลง

๓. เสียงสูงหรือต่ำ

เสียงสูง คือ เสียงที่มีความถี่ในการสั่นมาก

เสียงต่ำ คือ เสียงที่มีความถี่ในการสั่นน้อย

เสียงดนตรีจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับทำนองดนตรี วิธีการบรรเลง และลักษณะของเสียงดนตรี

ใบความรู้สำหรับครู และนักเรียนที่ ๓

เรื่อง กำเนิดเสียงดนตรี

เครื่องดนตรีไทย

เครื่องดนตรีไทย เป็นเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์ขึ้นตามศิลปวัฒนธรรมดนตรีของไทยที่มีรูปแบบเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ซึ่งสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของคนไทย โดยนิยมแบ่งตามอากัปกริยา ของการบรรเลง เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดนตรีแต่ละชนิด มักถูกออกแบบสร้างสรรค์ให้มีรูปร่าง ลักษณะแตกต่างกันตามจุดประสงค์การใช้งาน ทำให้เครื่องดนตรีแต่ละชนิดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีเสียงแตกต่างกันไป

๑. รูปร่าง ลักษณะเครื่องดนตรีไทย

เครื่องดนตรีไทย แต่ละชนิดมีรูปร่าง ลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งาน ประเภทของเครื่องดนตรี ออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

ประเภทเครื่องดีด เป็นเครื่องสายที่มีกะโหลก เสียง และใช้นิ้วมือ หรือไม้ดีดสายให้ สั่นสะเทือนจนเกิดเป็นเสียงเช่น พิณ กระจับปี่ จะเข้ ซึง เป็นต้น

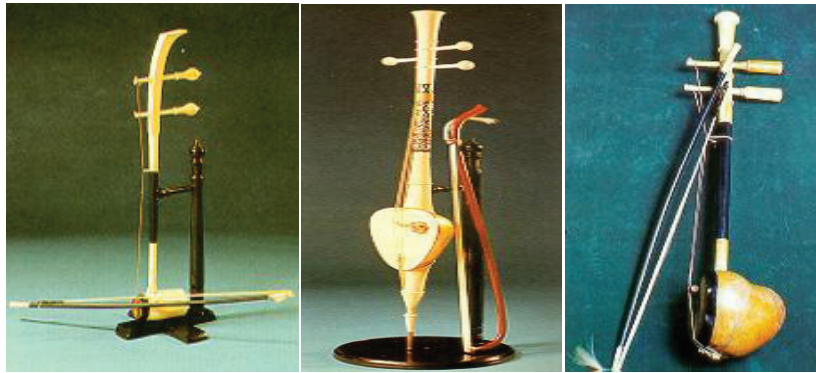

กระจับปี่หรือพิณ

จะเข้

ประเภทเครื่องสี เป็นเครื่องสายที่ทำให้เกิดเสียงด้วยการใช้คันชักสีเข้ากับสายมี ๓ สายกะโหลกซอทำด้วยกะลามะพร้าว ที่มีปุ่มนูนเป็นรูป ๓ เส้า มีคันชักอิสระทำด้วยไม้เนื้อแข็งและเหนียว ในดนตรีไทยเรียกว่า ซอ ซึ่งมีอยู่ ๓ ชนิด คือ ซอสามสาย ซออู้ และซอด้วง

ซอด้วง

(มีเสียงแหลมสูง)

ซอสามสาย

(มีเสียงที่ไพเราะ นุ่มนวล)

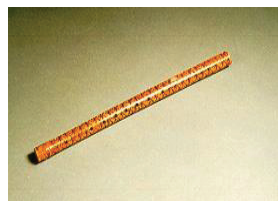
ซออู้

(มีเสียงทุ้ม นุ่มนวล กังวาน)

ประเภทเครื่องตี เป็นเครื่องดนตรีที่ทำให้เกิดเสียงดนตรีด้วยการใช้ของสองสิ่งกระทบกันด้วยการตี นับว่าเป็นเครื่องดนตรีประเภทเก่าแก่ที่สุดที่มนุษย์รู้จักใช้ ได้มีวิวัฒนาการจากอุปกรณ์ง่ายๆ ให้มีความหลากหลายออกไป ทั้งรูปแบบและวัสดุที่ใช้สำหรับเครื่องดนตรีไทยที่เป็นประเภทเครื่องตี คือ ฆ้องมโหรี กลองทัด และฉิ่ง, ฉาบ

ประเภทเครื่องเป่า เป็นเครื่องดนตรีที่ทำให้เกิดเสียงจากลมเป่า อุปกรณ์ดั้งเดิมได้จากพืชได้แก่ หลอดไม้ต่าง ๆ และจากสัตว์ ได้แก่ เขาสัตว์ต่างๆ ต่อมาได้มีวิวัฒนาการด้วยการเจาะรูและทำลิ้น เพื่อให้เกิดระดับเสียงได้มาก เครื่องดนตรีเหล่านี้ ได้แก่ ขลุ่ย และแคน ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

ขลุ่ยเพียงออ

ปี่นอก

เครื่องดนตรีสากล

๑. เครื่องสาย

เครื่องดนตรีประเภทนี้ทำให้เกิดเสียงโดยการทำให้สายสั่นสะเทือนสายที่ใช้เป็นสายโลหะหรือสายเอ็น เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย แบ่งตามวิธีการเล่นเป็น ๒ จำพวก คือ

๑.๑ เครื่องดีด ได้แก่ กีตาร์ แบนโจ ฮาร์ป

๑.๒ เครื่องสี ได้แก่ ไวโอลิน วิโอลา

๒. เครื่องเป่าลมไม้

เครื่องดนตรีประเภทนี้แบ่งตามวิธีทำให้เกิดเสียงเป็น ๒ ประเภท คือ
๒.๑ จำพวกเป่าลมผ่านช่องลม ได้แก่ เรคอร์ดเดอร์ ปิคโคโล ฟลูต

๒.๒ จำพวกเป่าลมผ่านลิ้น ได้แก่ คลาริเน็ต แซกโซโฟน

๓. เครื่องเป่าโลหะ

เครื่องดนตรีประเภทนี้ ทำให้เกิดเสียงโดยการเป่าลมให้ผ่านริมฝีปากไปปะทะกับช่องที่เป่า ได้แก่ ทรัมเป็ต ทรอมโบน เป็นต้น

๔. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี

เครื่องดนตรีประเภทตี แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

๔.๑ เครื่องตีที่ทำทำนอง ได้แก่ ซาโลโฟน เบลโลรา ระฆังราว

๔.๒ เครื่องตีที่ทำจังหวะ ได้แก่ ทิมปานี กลองใหญ่ กลองแตร็ก ทอมบา กลองชุด

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง การเลียนแบบท่าทางสัตว์

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงท่าเลียนแบบท่าปลา นก ม้า กบ ไก่ และเป็ด

๑. นักเรียนเลียนแบบการแหวกว่ายของปลา ประกอบเพลงปลา
๒. นักเรียนทำท่าเลียนแบบท่าทางนกบิน ประกอบเพลงนกบิน
๓. นักเรียนทำท่าทางการวิ่งของม้า ประกอบเพลงม้าวิ่ง
๔. นักเรียนทุกคนแสดงท่าทางเลียนแบบกบกระโดด พร้อมส่งเสียงร้อง อ้อบ อ้อบๆ ๗
๕. นักเรียนทุกคนทำท่าทางให้คล้ายไก่ และแสดงกิริยา การคุ้ยดิน การจิกอาหาร

การตีปีก

๖. ให้นักเรียนทำท่าทางเลียนแบบการเดินของเป็ด พร้อมร้องเพลงประกอบ

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ประโยชน์และคุณค่าของการละเล่นพื้นบ้าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ข้อความที่มีประโยชน์ และคุณค่าของการละเล่นพื้นบ้านจากคำที่กำหนดให้

จิตใจร่าเริงแจ่มใส

แข่งขันกันเป็นทีม

ทำงานเป็นกลุ่ม

เขยไม่มีคนเล่น

ให้ร่างกายแข็งแรง

สนุกสนาน
เพลิดเพลิน

ล่าหลัง ไม่ทันสมัย

ฝึกการทรงตัว

มีไหวพริบ

ความสามัคคี

มีปฏิสัมพันธ์กับ
เพื่อน

ได้แก้มเพื่อน

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การกำเนิดนาฏศิลป์และสิ่งเคารพในนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ (นา - ตะ - สิน) Thai Dance คือ การฟ้อนรำของมนุษย์ที่ดูแล้ว มีความอ่อนช้อยงดงาม และเป็นการฟ้อนรำโดยการเคลื่อนไหวของอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ตามจังหวะของเครื่องดนตรีในแต่ละท้องถิ่นแต่ละชาติ ภาษาและตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งทำให้ผู้ชมเกิดความเพลิดเพลิน

ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะแห่งการฟ้อนรำ ที่มีสมมติฐานมาจากธรรมชาติ แต่ได้รับการ ตกแต่งและปรับปรุงให้งดงามยิ่งขึ้น จนก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจแก่ผู้ดูผู้ชม โดยแท้จริงแล้ว การฟ้อนรำก็คือ ศิลปะของการเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น แขน ขา เอว ไหล่ หน้าตา ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ธรรมชาติที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการฟ้อนรำจึงมาจากอิริยาบถต่าง ๆ ของมนุษย์ ได้แก่ ยืน เดิน นั่ง นอน เป็นต้น

สิ่งเคารพในนาฏศิลป์

๑. รูปพระพิฆเนศวร

พระพิฆเนศวร เป็นเทพแห่งความรู้ สติปัญญา ศิลปศาสตร์ เป็นใหญ่เหนืออุปสรรค พระพิฆเนศวรเป็นเทพแห่งปราชญ์และความรอบรู้ต่าง ๆ เป็นเทพแห่งขจัดอุปสรรคความขัดข้อง เฉลียวฉลาดมีคุณธรรม

๒. รูปพระภรตฤาษี (พ่อแก่)

พระภรตฤาษี เป็นฤาษีตนหนึ่งที่วงการนาฏศิลป์เคราพบูชา ท่านพระภรตฤาษี เป็นผู้จัด
บันทึกรำท่าตามตำนานพระพรหมผู้เป็นเจ้าจนเกิดตำราท่ารำที่เรียกว่า “ภรตศาสตร์” หรือ
“นาฏยศาสตร์” เกิดขึ้น ซึ่งตำนานเกี่ยวข้องกับการฟ้อนรำมีหลายตำนานที่กล่าวแตกต่างกัน
ออกไปเช่นกัน พระฤาษีครูและเครื่องหมายแห่งความกตัญญูรู้คุณอาจารย์พ่อแก่เป็นคำสามัญใช้ใน
วงการโขนละคร

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเลียนแบบท่าทางสัตว์

การเลียนแบบท่าทางของสัตว์ในเชิงนาฏศิลป์ไทย คือ การนำท่าทางการเคลื่อนไหวที่เป็นลักษณะเด่นของสัตว์ที่เลียนแบบได้สอดแทรกลีลาการยกย่องทางนาฏศิลป์เข้าไป เพื่อให้เกิดความอ่อนช้อย งดงาม เช่น

๑. ท่าปลา ปลาเป็นสัตว์ที่อยู่ในน้ำ ไปไหนก็แหวกว่ายไปมา

ท่าที่ ๑ มือตะแคงตั้งไว้ข้างหน้าระดับหน้าอก งอแขนเล็กน้อย อีกมือหนึ่งส่งแขนไปข้างหลังฝ่ามือเหยียดตรง เอียงศีรษะตามมือที่ตั้งอยู่ข้างหนึ่ง โบกปลายนิ้วตามจังหวะเพลง ซอยเท้าเคลื่อนตัวไป

ท่าที่ ๒ วางฝ่ามือทับกันบนหลังมือ แล้วกระดิกหัวแม่มือเล็กน้อย หักปลายนิ้วทั้งสอง ซอยเท้าเคลื่อนตัวตามจังหวะย่อเข้าลง ก้มศีรษะแล้ว ซ่อนปลายนิ้วทั้งสองขึ้น ซอยเท้าเคลื่อนตัวตามจังหวะ ยืดตัวและเงยศีรษะขึ้น

เพลงปลา

ลัดดา นีละมณี

ในตู้แก้วมองไปเห็นปลา
ครีบกางหางโบกไหวไหว

แหวกว่ายช้า ๆ ตาสดใส
กินตะไคร้ไรน้ำ สำราญเอย

๒. ท่านก นกเป็นสัตว์ปีก เวลาไปไหนต้องบินขยับปีกไปมา

นกบิน มือทั้งสองตั้งวง ลดมือลงเป็นจีบคว่ำ แล้วโบกขึ้นตั้งวงทำสลับกันไปพร้อมกับซอยเท้ายืดหุบเคลื่อนตัวตามจังหวะ

นกร่อน กางแขนระดับไหล่ งอข้อศอกเล็กน้อย คว่ำฝ่ามือทั้งสอง ขยับมือขึ้นลง เช่น ตะเท้าขวา เอียงขวา มือขวาสูงขยับข้อมือขึ้นลง ตะเท้าซ้าย เอียงซ้าย มือซ้ายสูงขยับข้อมือขึ้นลง

เพลงนกบิน

วิทย์โรงเรียน

เจ้านกน้อยคล้อยบินสู่เวหา
บิน บิน ถลา ถลาเล่นลม

เจ้าถลาเล่นลมเพลินฤดี
บินล่องบินลอย บินถลา ถลา เล่นลม

๓. **ท่าม้า** ม้า เป็นสัตว์สี่เท้า เวลาเดินหรือวิ่งจะได้ยินเสียงของเท้าทั้งสี่

ม้าเดิน กำมือหลวม ๆ ทั้งสองมือ หักข้อมือลง แขนตั้ง มือหนึ่งยกสูงระดับจมูก อีกมือหนึ่งลดต่ำกว่าเล็กน้อย ก้าวเท้าหรือย่อเท้าไหน มือข้างเดียวกันจะยกสูงขึ้น ทำสลับกันไปตามจังหวะ

ม้ากระโดด กำมือหลวม ๆ ทั้งสองมือ หักข้อมือลง งอแขน มือหนึ่งยกสูง อีกมือหนึ่งต่ำกว่า ยกเท้าข้างที่มือต่ำไปด้านหลัง (กระดกเท้า) เอียงหน้าไปมองทางเท้าที่ยก ทำสลับกันไปตามจังหวะ

เพลงม้าวิ่ง

บัณฑิต บุญยาม

ม้าวิ่งก๊บก๊บก	เดียวเดียวลั้บตาเราไป
ม้าวิ่งเร็วไว	เร็วทันใจ ควบกับ ก๊บก ก๊บก
ม้าวิ่งเร็วรี	คูชีหายไ้วิ่งไว
ม้าวิ่งเร็วไว	เร็วทันใจ ควบกับ ก๊บก ก๊บก
ม้าวิ่งเร็วรี	คูชีหายไ้วิ่งไว

๔. การแสดงท่าทางเลียนแบบกบ

กบเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ที่มีความเป็นอยู่ใกล้ชิดชีวิตชาวไทย โดยเฉพาะในชนบทเวลาฝนตกเรามักจะได้ยินเสียงกบร้อง อ้อบ อ้อบ อ้อบ กบเป็นสัตว์ที่มีรูปร่างและอากัปกริยาเคลื่อนไหวน่ารัก มีขา ๒ คู่ ขาหน้าเล็ก มีนิ้วที่มองเห็นชัดเพียง ๔ นิ้ว นิ้วหัวแม่มือ เป็นตุ่มเล็ก ๆ ส่วนขาหลังแข็งแรงมาก ข้อเท้ายาว โคนขาใหญ่ ระหว่างนิ้วมือมีหนังบาง ๆ ยึดติดกันสำหรับว่ายน้ำ มีรูจมูก ๒ รู ใช้สำหรับดมกลิ่น กบเป็นสัตว์มีผิวหนังเรียบ ไม่มีปมเหมือนคางคก กบมีตาสองตา

๕. การแสดงท่าทางเลียนแบบไก่

ในการแสดงท่าทางเลียนแบบไก่ นั้งยอง ๆ เขย่งสันเท้า กำหมัดทั้งสองแล้วกระพือรักแร้เข้าออก (ตีปีก) พร้อมทั้งกระโดดและตีปีกไปด้วย เดินย่างเท้าเหยาะ ๆ มือขวาจับปลายนิ้วชี้ออกวางระดับปาก (เป็นจจะงอย) มือซ้ายจับปลายมือชี้ออกวางระดับกัน (หาง) ขยับเท้าปิดออกด้านข้างสลับกัน (ท่าคู้ยเขี่ยดิน) ย่อเข่าลงมาก ๆ โน้มตัวไปข้างหน้า ส่งมือจิกไปข้างหน้า (จิกอาหาร) เป็นต้น

๖. การแสดงท่าทางเลียนแบบเปิด

เปิดเป็นสัตว์ปีกมีหลายพันธุ์ ลักษณะของเปิด มีปีก ๒ ปีก ขา ๒ ขา แข็งมีเกล็ด คอยาว ปากแข็งแรงจึงไม่ต้องมีฟัน

เพลงเปิด

ยามเมื่อเปิดมันเดินไป มองแล้วไม่น่าดูเลย
จำไว้เถิดเพื่อนเอ๋ย เอ๋ย จงอย่าเดินให้เหมือนเปิด

๗. การแสดงท่าทางเลียนแบบกระต่าย

กระต่ายเป็นสัตว์ ๔ เท้า หูยาว มีขนสีต่าง ๆ เช่น สีดำ สีน้ำตาล สีเทา และสีขาว สะอาด ดวงตาสีแดง หางเป็นพวงกลม เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม กินหญ้าและผักเป็นอาหาร วิ่งด้วยการกระโดดและเป็นสัตว์ที่ขี้ตื่นตกใจ

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การละเล่นเด็กไทย

การละเล่นของเด็กไทยนั้นมีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ก่อนประวัติศาสตร์แล้ว กล่าวคือ เมื่อมนุษย์รู้จักเอาดินมาปั้นเป็นภาชนะ สิ่งของเครื่องใช้ในครั้งแรกแล้วจึงพัฒนามาเป็นลำดับ เด็ก ๆ เห็นก็เลียนแบบนำดินมาปั้นเล่น ต่อมาได้พัฒนาเป็นการละเล่นดังนี้

รี้รี้ข้าวสาร

ให้ผู้เล่นสองคน ใช้สองมือจับกัน แล้วยกโค้งขึ้นเหมือนซุ้มประตู ผู้เล่นที่เหลือเอามือจับเอวเดินเป็นแถวลอดประตูนี้ไป พร้อมกับร้องว่า "รี้รี้ข้าวสาร สองทะนงข้าวเปลือก เลือกทองใบลาน เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน คดข้าวใส่จาน พาลเอาคนข้างหลังไว้" เมื่อถึงคำสุดท้าย ซุ้มประตูก็จะลดมือลง กักตัวผู้เล่นที่เดินผ่านมา ผู้เล่นที่ถูกกักตัวจะถูกคัดออก หรืออาจจะถูกลงโทษด้วยการให้รำหรือทำท่าทางอะไรก็ได้

แผนภูมิเพลง การละเล่นเด็กไทย

บทร้องรี้รี้ข้าวสาร

รี้รี้ข้าวสาร	สองทะนงข้าวเปลือก	เลือกทองใบลาน
เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	คดข้าวใส่จาน	พาลเอาคนข้างหลังไว้

บทร้องจำจี้

จำจี้มะเขือเปราะ	กระเทาะหน้าแว่น	พายเรือออกแอ่น
กระแทนตันกุ่ม	สาวสาวหนุ่มหนุ่ม	อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด	เอาแป้งที่ไหนผัด	เอากระจกที่ไหนส่อง
เยี่ยม ๆ มอง ๆ	นกขุนทองร้องกรู	

บทร้องเพลงงูกินหาง

(พ่องู) แมงูเอ๋ย	(แมงู) เอ๋ย	
(พ่องู) กินน้ำบ่อไหน	(แมงู) กินน้ำบ่อโศก	(ลูกงู) โยกไปก็โยกมา
(พ่องู) แมงูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน	(แมงู) กินน้ำบ่อทราย	(ลูกงู) ย้ายไปก็ย้ายมา
(พ่องู) แมงูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน	(แมงู) กินน้ำบ่อหิน	(ลูกงู) บินไปก็บินมา
(พ่องู) กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัว		

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยบูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ผลไม้ข้อใดมีลักษณะกลมที่สุด

ก. แตงกวา

ข. มะนาว

ค. มะม่วง

๒. รูปร่างของต้นไม้ตรงกับข้อใด

ก.

ข.

ค.

๓. อุปกรณ์ใดเหมาะสำหรับการเขียนรูปร่าง

ก. ดินสอ

ข. พู่กัน

ค. แปรงสีฟัน

๔. ข้อใดแสดงรูปทรงของสิ่งที่กำหนดให้ถูกต้อง

ก. จาน

ข. โถ่ง

ค. แก้วน้ำ

๕. เสียงในข้อใดเกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ

- ก. ฟังร้อง
- ข. แตรรถยนต์
- ค. ตีกลอง

๖. การกระทำใดทำให้เกิดเสียง

- ก. การเขียน
- ข. การฟัง
- ค. การตีด

๗. ข้อใดอ่านสะกดคำว่า “นาฏศิลป์” ได้ถูกต้อง

- ก. นาด - ตะ - สีน
- ข. นาฏ - -ศิลป์
- ค. นาฏ - -ณะ - ศิลป์

๘. การแสดงบทบาทสมมุติ หมายความว่าถึงตามข้อใด

- ก. เลียนแบบธรรมชาติ
- ข. เลียนแบบพฤติกรรมของคน
- ค. ถูกทุกข้อ

๙. การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติ ต้นข้าว ควรทำตามข้อใด

- ก. จีบหางข้างลำตัว ประพรมลงมา
- ข. ยกแขนทั้ง ๒ ข้าง โบกไปโบกมา
- ค. นั่งลงกระโดดขึ้นลง

๑๐. นาฏศิลป์มีที่มาตามข้อใด

- ก. ธรรมชาติ
- ข. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
- ค. สิ่งแวดล้อม

หน่วยย่อยที่ ๒

จินตนาการहरษา

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
(สาระทัศนศิลป์)

๑. ข้อใดเป็นรูปทรงของต้นไม้

ก.

ข.

ค.

๒. ข้อใดจัดอยู่ในรูปทรงกลมทั้งหมด

ก. โอง โຕะ

ข. มะนาว ส้มเขียวหวาน

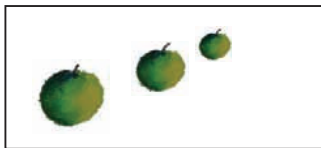
ค. แก้วน้ำ มะละกอ

๓. ภาพสิ่งของที่อยูใก้ล้-ไกล ข้อใดถูกต้อง

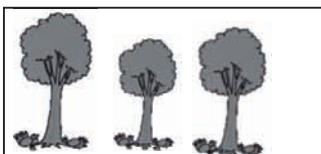
ก.

ข.

ค.

๔. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในงานปั้น

- ก. สีน้ำ
- ข. น้ำมันสน
- ค. ดินน้ำมัน

๕. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการฝึกร้องเพลง

- ก. ฝึกการเปล่งเสียงตามโน้ตดนตรี
- ข. ฝึกการเล่นดนตรี
- ค. ฝึกการพ้องรับ

๖. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลงได้ไพเราะ

- ก. ทำนองเพลง
- ข. จังหวะเพลง
- ค. โน้ตดนตรี

๗. วิธีใดทำให้ฝึกร้องเพลงได้ไพเราะ

- ก. ฝึกอ่านโน้ตดนตรี
- ข. ฝึกเล่นดนตรี
- ค. ฝึกออกเสียงให้ชัดเจน

๘. จากภาพควรเป็นท่าที่ใช้ประกอบเพลงใด

- ก. เพลงข้ามถนน
- ข. เพลงช้าง
- ค. เพลงกา

๙. ข้อใดเป็นภาษาท่าประเภทแสดงอารมณ์

- ก. ปฏิเสธ
- ข. ดีใจ
- ค. ไป

๑๐. จากภาพเป็นนาฏยศัพท์ตามข้อใด

- ก. จีบคว่ำ
- ข. จีบหงาย
- ค. จีบส่งหลัง

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง วัสดุอุปกรณ์ในการวาดภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันเขียนชื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพตามจินตนาการให้ได้มากที่สุดพร้อมวาดภาพประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

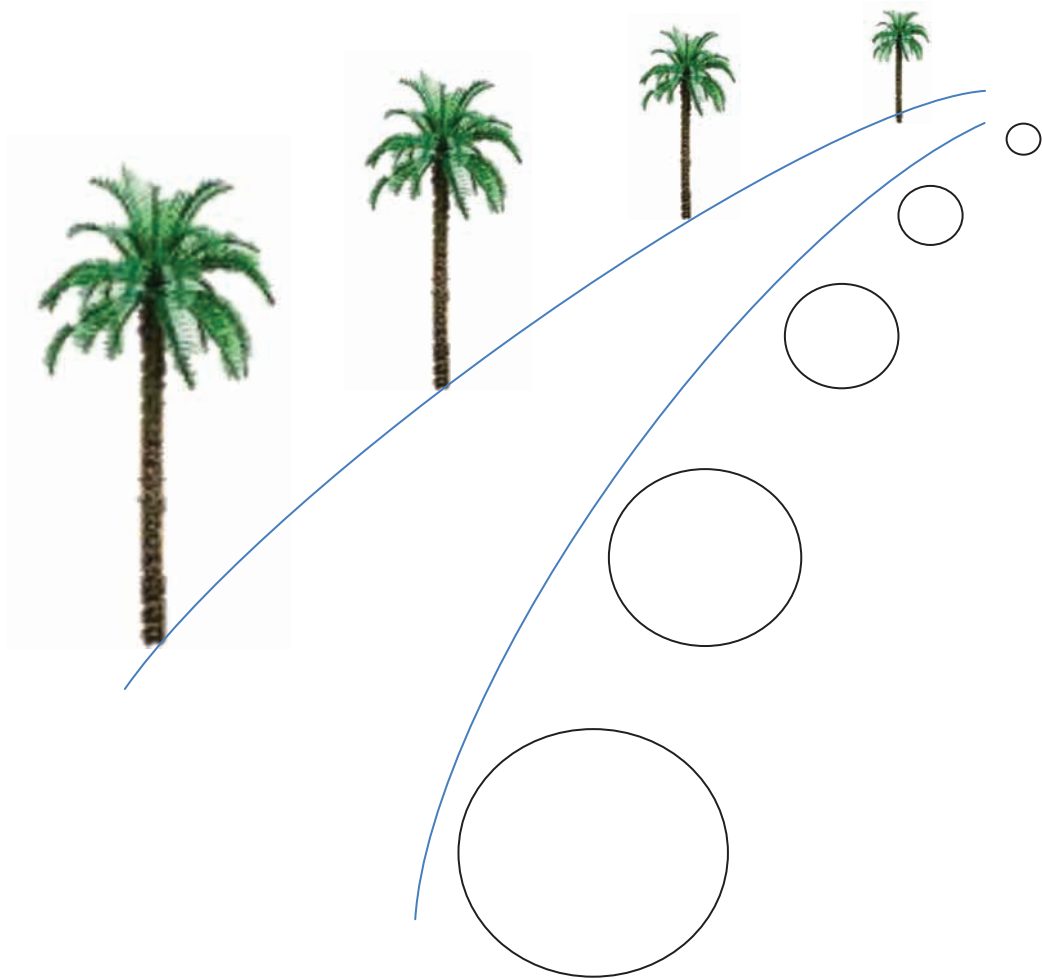

ป.ศ.๒/พ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง วาดภาพตามจินตนาการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนต่อเติมภาพตามจินตนาการให้สมบูรณ์

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่นที่ฉันรู้จัก

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพแล้ว เขียนชื่อภาคต่าง ๆ ของไทย(ภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้) ที่มีงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นนั้น ๆ ลงใต้ภาพ

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

พื้มา รวม Website

๑. www.museum.socanth.tu.ac.th

๒. www.suttinai.wordpress.com

๓. www.moohin.com

๔. www.board.postjung

๕. www.gotoshew.com

๖. www.2.tat.or.th

๗. www.thaiticketmajor.com

๘. www.openbase.in.th

๙. www.dooasia.com

๑๐. www.phasook.com

ชื่อ

ชั้น เลขที่.....

โรงเรียน.....

จังหวัด

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง สุขสันต์กับงานปะติด

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น กลุ่มละ ๓ คน
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างงานปะติดตามจินตนาการพร้อมตั้งชื่อภาพลงบนกระดาษชาร์ทที่ครูเตรียมให้
๓. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในกรอบชื่อภาพ, แนวความคิด, แรงบันดาลใจ,คุณค่าของงาน และอื่น ๆ

ชื่อภาพ สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

ป.ศ.๒/ผ๒-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ผลไม้ของฉัน

- คำสั่ง** ๑. ให้นักเรียนปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลไม้ที่นักเรียนชอบให้สวยงาม และให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการปั้นที่ถูกต้อง
๒. นำเสนอผลงาน

ชื่อ ชั้น เลขที่.....
โรงเรียน..... จังหวัด

ใบงานที่ ๐๑

ป.ศ.๒/พ.๓ -๐๑

เรื่อง ท่องบทกลอน ร้องเพลง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำกลอนพร้อมทั้งร้องเพลงให้ถูกต้อง

เพลงช้าง

เนื้อร้อง คุณหญิงชั้น ศิลปบรรเลง

ทำนอง พม่าเขว

ช้าง ช้าง ช้าง

หนูรู้จักช้างหรือเปล่า

ช้างมันตัวโตไม่เบา

จุมกมันยาวเรียกว่า งวง

สองเขี้ยวข้างงวงเรียกว่า งา

มีหูมีตาหางยาว

เพลงแมงมุมลาย

แมงมุมลายตัวนั้น ฉันทเห็นมันชมซานเหลือทน

วันหนึ่งมันถูกฝน ไหลหล่นจากบนหลังคา

พระอาทิตย์ส่องแสง น้ำแห้งเหือดไปลับตา

มันรีบไต่ขึ้นฝา หันหลังมาทำตาลูกวาว

ชื่อ ชั้น เลขที่.....

โรงเรียน..... จังหวัด

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง ร้องรำ ทำเพลง

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านเพลงชาติ ให้คล่องและถูกต้อง

เพลงชาติไทย

เนื้อร้อง พ.อ.หลวงสารานุกรมประพันธ์

ทำนอง พระเจนดุริยางค์

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี

เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน
ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี
เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
เถลิงประเทศชาติไทยทวี มีชัย ชโย

ใบงานที่ ๐๖

เรื่อง ร้องรำ ทำเพลง

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาสาระของเพลง

๑. ชื่อเพลง.....
๒. เพลงนี้มีความหมายอย่างไร
๓. เพลงนี้มีคุณค่า ประโยชน์อย่างไร.....
๔. เพลงนี้ให้ความรู้สึกอย่างไร.....

ชื่อชั้น.....เลขที่

โรงเรียน.....

แผนภูมิที่ ๑ บทกลอนนี้ของฉัน

เรื่อง ร้องรำ ทำเพลง

แผนภูมิตบทกลอนนี้ของฉัน

นี่ของของเธอ

+ +

มันสับเปลี่ยนกัน

+ +

นี่ของของเธอ

+ +

ฉันนี้เก็บได้

+ +

นี่ของของฉัน

+ +

ฉันคืนให้เธอ

+ +

ที่ทำตกไว้

+ +

นำมาให้เธอ

+ +

แผนภูมิที่ ๒ เพลงและจังหวะในการร้องเพลง

เรื่อง ร้องรำ ทำเพลง

เพลงแมงมุมมลาย

แมงมุมมลายตัวนั้น ฉันทเห็นมันชมซานเหลือนอน วันหนึ่งมันถูกฝน ไหลหล่นจากบนหลังคา
พระอาทิตย์ส่องแสง น้ำแห้งเหือดไปลับตา มันรีบไต่ขึ้นฝา หันหลังมาทำตาลูกกวาด

เพลงเพลงช้าง

เนื้อร้อง คุณหญิงจีน ศิลปบรรเลง

ทำนอง พม่าเขว

ช้าง ช้าง ช้าง

หนูรู้จักช้างหรือเปล่า

ช้างมันตัวโตไม่เบา

จมูกมันยาวเรียกว่า งวง

สองเขี้ยวข้างงวงเรียกว่า งา

มีหูมีตาหางยาว

แผนภูมิเพลงเพลงจับปูดำ

เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไกรเลิศ

จะจับปูดำ ขยำปูนา

จะจับปูม้าเลยไปคว้าเอาปูทะเล

สนุกจริงเอ๋ยแล้วเลยนอนเปล

ชะโอะละเห่ นอนในเปลให้หลับไป

เพลงเปิดอาบน้ำ

เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไกรเลิศ

ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ

เปิด อาบน้ำในคลอง

ตาก็จ้องแลมอง

เพราะในคลองมีหอยปลาปู

ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ

เปิด อาบน้ำในคู

ตาก็จ้องแลดู

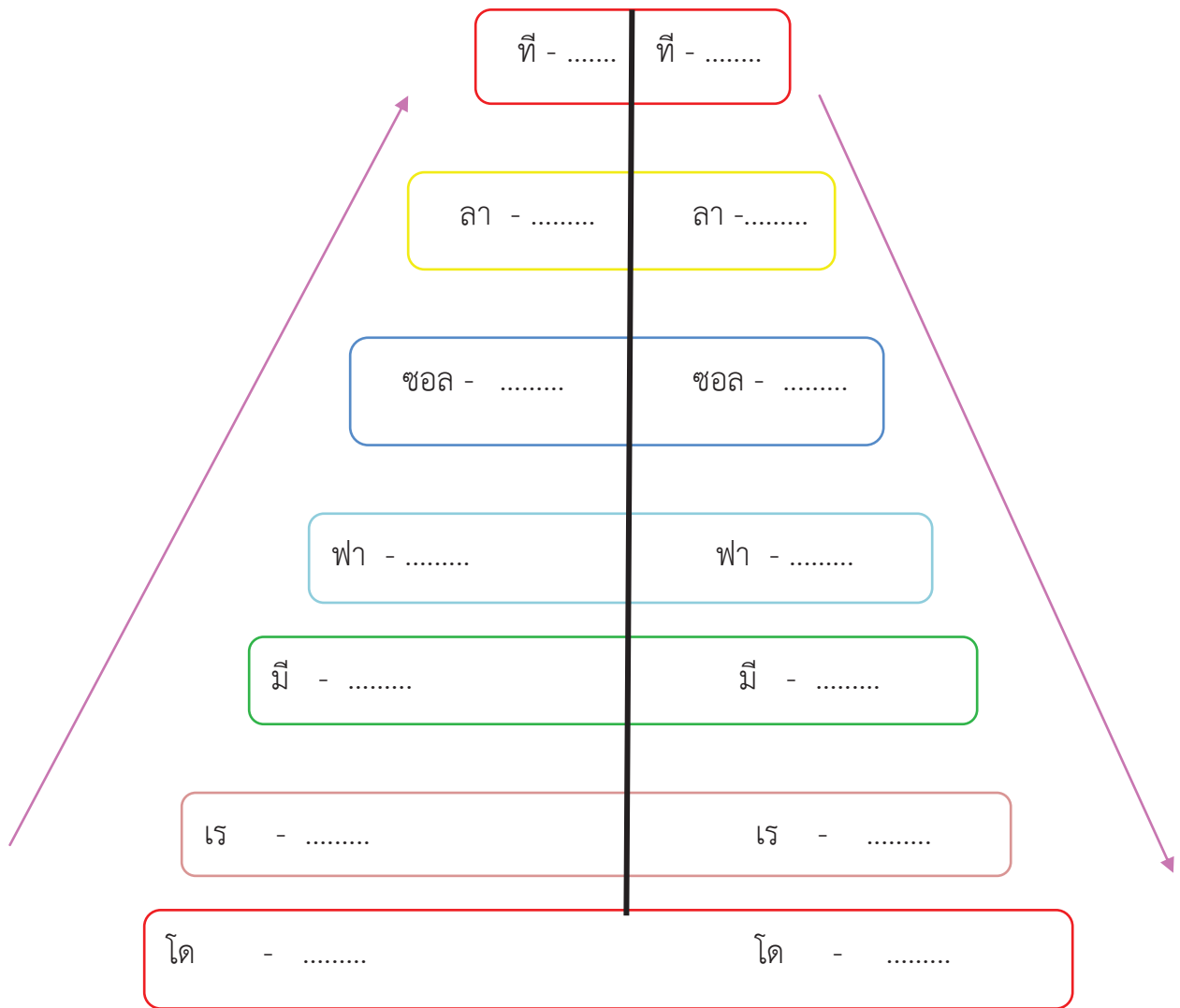
เพราะในคูมีหอยปูปลา

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความหมายและระดับเสียงดนตรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน เขียนตัวย่อตัวโน้ตไทย

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน.....

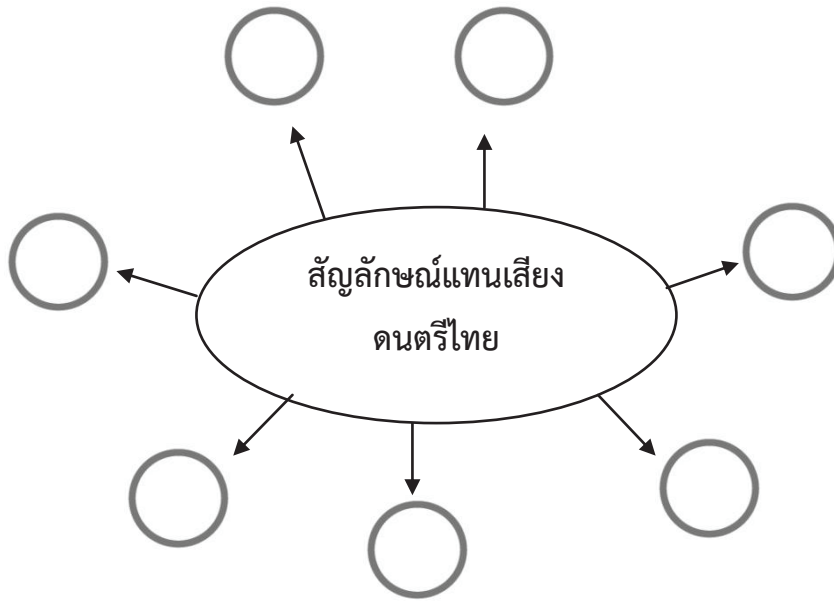

บ ๘.๒/ ๗.๔-๐๔

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง สัญลักษณ์แทนเสียงดนตรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด สัญลักษณ์แทนเสียงดนตรีไทย

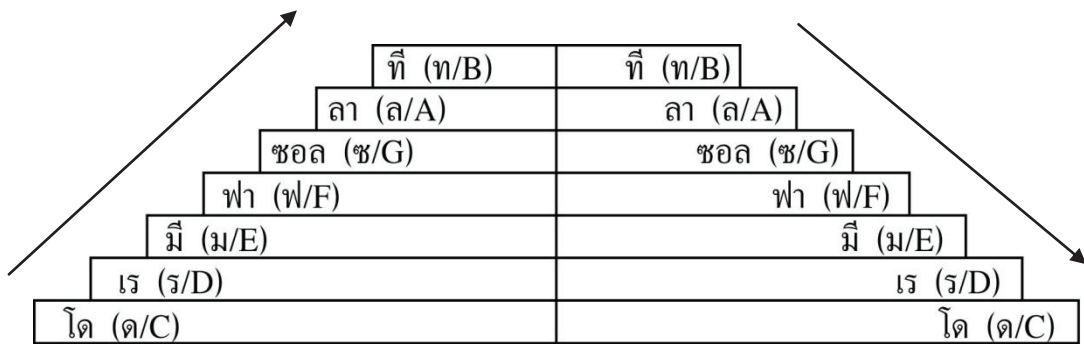
ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง เสียงดนตรี

แผนภาพขั้นบันไดระดับเสียงดนตรี

จากระดับเสียงต่ำไประดับเสียงสูง จากระดับเสียงสูงไประดับเสียงต่ำ

สัญลักษณ์แทนระดับเสียงดนตรีไทย ได้แก่ ด ร ม ฟ ซ ล ท

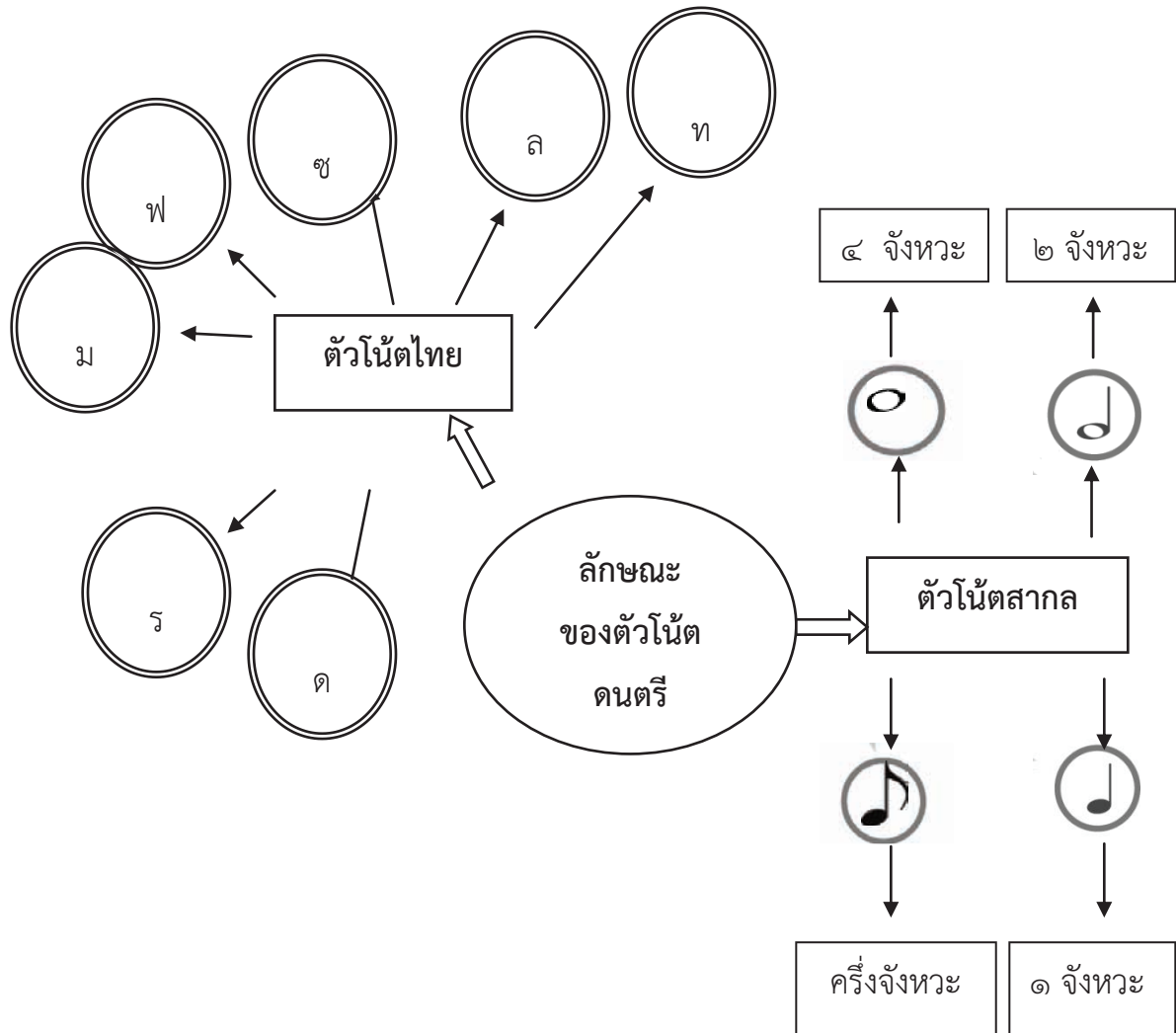
สัญลักษณ์แทนระดับเสียงดนตรีไทย ได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที

สัญลักษณ์แทนระดับเสียงดนตรีสากล ได้แก่ C D E F G A B

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

เรื่อง ตัวโน้ตดนตรีไทย และดนตรีสากล

แผนภูมิตัวโน้ตดนตรีไทย และดนตรีสากล

ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๑

การแสดงนาฏยศัพท์ในนาฏศิลป์

การแสดงท่าของนาฏศิลป์ไทย ใช้นาฏศัพท์และภาษาท่าในการสื่อความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับท่ารำ เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย ที่สามารถสื่อความหมาย กันได้ เช่น ตั้งวง จีบ กระทบ กระทบก สะบัดมือ

ตั้งวง เป็นลักษณะของลำแขนที่ทอดโค้ง นิ้วทั้งสี่ชิดกัน นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย หักข้อมือเข้าหาลำแขน วงแบ่งออกเป็น

๑. วงบน

ตัวนาง - ปลายนิ้วสูงระดับหางคิ้ว

ตัวพระ - ปลายนิ้วสูงระดับแฉ่งศีรษะ

๒. วงกลาง

ตัวนาง - ปลายนิ้วระดับไหล่

ตัวพระ - ปลายนิ้วระดับไหล่

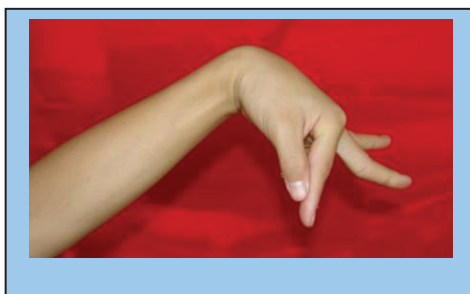
๓. วงล่าง

ตัวนาง - ตั้งมือระดับหัวเข็มขัด

ตัวพระ - ตั้งมือระดับหัวเข็มขัด

จีบ เป็นลักษณะของการใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้ายของปลายนิ้ว นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูป พัด หักข้อมือเข้าหาท้องแขน จีบแบ่งออกเป็นจีบคว่ำและจีบหงาย

จีบคว่ำ

จีบหงาย

ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๒

การแสดงภาษาท่าทางนาฏศิลป์

การแสดงท่าของนาฏศิลป์ไทย ใช้นาฏศัพท์และภาษาท่าในการสื่อความหมายแสดงอารมณ์ความรู้สึก

นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับท่ารำ เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย ที่สามารถสื่อความหมายกันได้ เช่น ตั้งวง จีบ กระทุ้ง กระดก สะบัดมือ

สะกดเท้า

เป็นอาการของเท้าที่วางข้างใดข้างหนึ่งไว้ข้างหลัง เปิดส้นเท้าขึ้น เท้าหน้าวางราบลงกับพื้นเพื่อรับน้ำหนัก จากนั้นวางเท้าหลังให้ราบลง เท้าหน้าใช้จมูกเท้าแตะพื้นเตรียมสะกดแล้วเลื่อนเท้าหน้าโดยเสือกจมูกเท้าไปข้างหน้า แล้ววางเท้าที่สะกดราบลงกับพื้นให้เต็มฝ่าเท้า เท้าหลังเปิดส้นสูงขึ้น

กระทุ้ง

คือ การวางเท้าใดเท้าหนึ่งไว้ข้างหลังด้วยจมูกเท้าเปิดส้นเท้า การกระทุ้ง คือ การกระแทกจมูกเท้ากับพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น

กระดก

เป็นท่าสืบเนื่องมาจากการกระทุ้ง โดยยกเท้าขึ้นข้างหลังแล้วหนีบน่องดันเข้าไปข้างหลังมากๆ หักปลายเท้าลง

สะบัดมือ คือการสะบัดมือจากท่าจีบ โดยการหมุนข้อมือที่หงายให้คว่ำลงไปปล่อยจีบแล้วสะบัดมือตั้งขึ้นเป็นวง ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ

ท่าที่ ๑

ท่าที่ ๒

ท่าที่ ๓

ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๓
การแสดงภาษาท่าทางของนาฏศิลป์

ฉิ้น

จีบมือซ้ายแบบจีบหงายไว้ระดับอก

เฮ้อ

ยื่นมือออกไป พร้อมกับกระดกขึ้น
และกระดกลงเบา ๆ

ท่าน

แบมือยกขึ้นระดับศีรษะ กดข้อมือ

ท่านที่เคารพ

ยกมือทั้งสองข้างขึ้นระดับศีรษะฝ่ามือ
ให้ฝ่ามือโน้มลงทำไหว้

รัก

วางมือทั้งสองไขว้ทับกันแนบอก

ชมไชย

หงายมือทั้งสองข้างชูขึ้น สูงกว่าระดับไหล่เล็กน้อย
ให้มือข้างหนึ่งสูงกว่าอีกข้างเล็กน้อย

ดีใจ

มือซ้ายจับนิ้วยกขึ้นใกล้ ๆ มุมปาก

เก้อเขิน

ถูฝ่ามือแล้วทิ้งแขนข้างหนึ่ง

ห้ามหรือปฏิเสธ

ตั้งวงล่างส่ายปลายนิ้วไปมา

ดม หอม

มือซ้ายจับนิ้วยกขึ้นใกล้จมูก

ร้องไห้

ฝ่ามือซ้ายแตะหน้าผากมือขวา
จับหางเหนื่อเอว

เจริญรุ่งเรือง

แบมือตั้งสูงระดับศีรษะทั้งสองมือ

บัตรภาพที่ ๑

บัตรภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย

บัตรภาพที่ ๒

นาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์ ชุติระบำกรับ

บัตรคำที่ ๑

บัตรคำนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ส่วนมือ

- จีบหงาย
- จีบคว่ำ

ตั้งวง

- ตั้งวงบน
- ตั้งวงกลาง
- ตั้งวงล่าง
- สะบัดมือ

นาฏยศัพท์ส่วนเท้า

- กระทุ้ง
- กระดกเท้า

ภาษาท่าทาง

- ทานที่เคราพ
- ยิ้ม
- ฉับ
- เธอ
- ทาน
- รัก
- ชมเชย
- เก้อเขิน
- ห้าม / ปฏิเสธ
- ดม / หอม
- ร้องไห้
- เจริญรุ่งเรือง

แบบประเมินตนเอง การปฏิบัติทำนาถุศัพท์

ชื่อ เลขที่ ชั้น

๑. ให้นักเรียนประเมินตนเองว่าสามารถปฏิบัติภาษาทำรำนากุศลิปต่อไปนี้ได้ระดับใด

รายการ	ผลการปฏิบัติการ			
	๔	๓	๒	๑
๑.๑ จีบหางาย				
๑.๒ จีบคว่ำ				
๑.๓ ตั้งวงบน				
๑.๔ ตั้งวงกลาง				
๑.๕ ตั้งวงล่าง				
๑.๖ กระทุ้ง / กระดกเท้า				

๒. นาถุศัพท์คือ

.....
.....

๓. ทำนาถุศัพท์ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้มีทำอะไรบ้าง

.....
.....

๔. ข้อบกพร่องที่ไม่สามารถปฏิบัติได้คืออะไร

.....
.....

๕. นักเรียนมีวิธีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอย่างไร

.....
.....

๖. หลังจากปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วเกิดผลอย่างไร นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

.....
.....

การปฏิบัติทำรำนากุศิลป์

ชื่อ เลขที่ ชั้น

๑. ให้นักเรียนประเมินตนเองว่าสามารถปฏิบัติภาษาทำรำนากุศิลป์ต่อไปนี้ได้ระดับใด

รายการ	ผลการปฏิบัติการ			
	๔	๓	๒	๑
๑. รัก				
๒. ห้าม/ปฏิเสธ				
๓. ร้องให้/โศกเศร้า				
๔. ตัวฉัน				
๕. หอม/ดม				
๖. ท่านที่เคารพ/ท่าน				
๗. ยิ้ม/ดีใจ				
๘. เจริญรุ่งเรือง				

๒. ภาษาทำรำนากุศิลป์ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้มีอะไรบ้าง

.....

.....

๓. ปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถปฏิบัติได้คืออะไร

.....

.....

.....

๔. นักเรียนมีวิธีการปรับปรุงแก้ไขและอุปสรรคอย่างไร

.....

.....

.....

๕. หลังจากแก้ปัญหาแล้วเกิดผลอย่างไร นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบงานที่ ๐๑

การฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย เพลงเมื่อจะข้ามถนน

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น กลุ่ม ๆ ละ ๔-๕ คน
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดท่าทางประกอบเพลงเมื่อจะข้ามถนน นำเสนอหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนปฏิบัติท่ารำ เพลงเมื่อจะข้ามถนน จากการสาธิตของครู
๔. นักเรียนฝึกแสดงท่าทางจนคล่องแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

คำเพิ่มเติม

๑. เพลงเมื่อจะข้ามถนน มีจุดประสงค์อย่างไร
๒. ก่อนที่จะข้ามถนน เราต้องทำอะไร
๓. การข้ามถนนให้ปลอดภัย ควรทำอะไร
๔. สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการข้ามถนน ควรทำอะไร
๕. ผู้อำนวยการความสะดวกในการข้ามถนนให้นักเรียนคือใคร

ใบงานที่ ๐๒

เพลงแว่วเสียงแคน

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังเพลงแว่วเสียงแคนแล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย × ลงไปหน้าข้อที่ถูกต้อง

๑. เพลงแว่วเสียงแคน เป็นเพลงของภาคใด
 - ก. ภาคอีสาน
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคใต้
๒. “ยามสนธยา” หมายถึงเวลาใด
 - ก. เวลาเช้า
 - ข. เวลากลางวัน
 - ค. เวลาเย็น
๓. “แสงเดือนมาเยือนขอบฟ้า” แสงเดือนหมายถึงข้อใด
 - ก. พระอาทิตย์
 - ข. พระจันทร์
 - ค. ดวงดาว
๔. จากเพลงแว่วเสียงแคน อยู่ในอารมณ์ใด
 - ก. โศกเศร้า
 - ข. เหงาหงอย
 - ค. สนุกสนาน
๕. จากเพลง “แลน แลน แต แต่ แล แลน” กล่าวถึงเครื่องดนตรีชนิดใด
 - ก. พิณ
 - ข. แคน
 - ค. โปงลาง

แผนภูมิเพลงที่ ๐๑

เพลงเมื่อจะข้ามถนน

อย่าเหม่อมอง	ต้องดูข้างหน้า
อีกซ้ายแลขวา	เมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานหลาย	ก็ต้องอดใจทน
อย่าตัดหน้ารถยนต์	ทุกคนควรระวังเอย

มก แซะ มก แซะ แซะ มก ตะลุ่มตุ้ม มก

มก แซะ มก แซะ แซะ มก ตะลุ่มตุ้ม มก

มก แซะ มก แซะ แซะ มก ตะลุ่มตุ้ม มก

แผนภูมิเพลงที่ ๐๒

เพลงแว่วเสียงแคน

ยามสนธยา	เหล่านกกาบินกลับรัง
เสียงแคนแว่วดัง	ชวนให้นั่งฟังนะเจ้าเอ๋ย
ไอนวลเอยช่างเพลินอุรา	
แลน แลน แต แต่ แล แลน แลน แลน แต แต่ แล แลน	
มาฟังเสียงแคนกันเถิดหนา	แสงเดือนเฝื่อนขอบฟ้า
ส่องแสงมาดังเช่นเคย	อย่าทำเฉยมาชิมารำ
เจ้างามล้ำของเรียมเอ๋ย	
แลน แลน แต แต่ แล แลน แลน แลน แต แต่ แล แลน	

แผนภูมิเพลงที่ ๐๓

เพลงตาอินกะตানা

เนื้อร้อง ชาตรี

ทำนอง เอื้อ สุนทรสนาน

ตาอินกะตানা

หาปลาเอามากินกัน

ได้ปลาทุกวัน

รักกันก็ปันกันไป

ได้ปลาไม่นาน

หาปลาบาบานตะไท

จนแม่ใครๆ

รู้น้ำใจไมตรีปรีดา

แต่แล้ววันหนึ่ง

เคราะห์มาถึงขมขื่นที่มา

สองคนถึงครา

แย่งหัวปลาหางปลากันเกรียว

ตาอินกะตানা

โศกาอาวรณ์จริงเจียว

ตาอยู่มาเดี่ยวเดียว

คว่าพุงเพียว ๆ เอาไปกิน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยบูรณาการการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นรูปทรงของต้นไม้

ก.

ข.

ค.

๒. ข้อใดจัดอยู่ในรูปทรงกลมทั้งหมด

ก. โอง โຕ้ะ

ข. มะนาว ส้มเขียวหวาน

ค. แก้วน้ำ มะละกอ

๓. ภาพสิ่งของที่อยู่ใกล้-ไกล ข้อใดถูกต้อง

ก.

ข.

ค.

๔. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในงานปั้น

- ก. สีน้ำ
- ข. น้ำมันสน
- ค. ดินน้ำมัน

๕. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการฝึกร้องเพลง

- ก. ฝึกการเปล่งเสียงตามโน้ตดนตรี
- ข. ฝึกการเล่นดนตรี
- ค. ฝึกการแต่งเพลง

๖. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลงได้ไพเราะ

- ก. ทำนองเพลง
- ข. จังหวะเพลง
- ค. โน้ตดนตรี

๗. วิธีใดทำให้ฝึกร้องเพลงได้ไพเราะ

- ก. ฝึกอ่านโน้ตดนตรี
- ข. ฝึกเล่นดนตรี
- ค. ฝึกออกเสียงให้ชัดเจน

๘. จากภาพควรเป็นท่าที่ใช้ประกอบเพลงใด

- ก. เพลงข้ามถนน
- ข. เพลงช้าง
- ค. เพลงกา

๙. ข้อใดเป็นภาษาท่าประเภแสดงอารมณ์

- ก. ปฏิเสธ
- ข. ดีใจ
- ค. ไป

๑๐. จากภาพเป็นนาฏยศัพท์ตามข้อใด

- ก. จีบคว่ำ
- ข. จีบหงาย
- ค. จีบส่งหลัง

หน่วยย่อยที่ ๓

ลีลาศิลป์ไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑.

จากภาพเป็นงานศิลปะท้องถิ่นของภาคใด

- ก. ภาคอีสาน
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคใต้

๒. ถ้านักเรียนต้องการปั้นดินน้ำมันเป็นรูปแตงโม นักเรียนต้องปั้นดินน้ำมันเป็นรูปอะไรก่อน

- ก. เป็นแผ่นบาง ๆ
- ข. เป็นแท่งสี่เหลี่ยม
- ค. เป็นก้อนกลม ๆ

๓. ถ้านักเรียนต้องการสร้างภาพปะติดให้เป็นรูปดวงอาทิตย์ ต้องใช้กระดาษสีใด

- ก. สีน้ำเงิน สีฟ้า
- ข. สีเหลือง สีเขียว
- ค. สีส้ม สีแดง

๔. ข้อใดเป็นงานศิลปะท้องถิ่นของไทย

- ก. ตุ๊กตาบาร์บี้
- ข. ผ้าซิ่นลายมัดหมี่
- ค. วิทย์บังคับ

๕. ข้อใดเรียงเสียงดนตรีไม่ถูกต้อง

- ก. โด มี ฟา
- ข. มี เร โด
- ค. มี ฟา ซอล

๖. เสียงเป่านกหวีด เป็นเสียงลักษณะใด

- ก. เสียงสั้น
- ข. เสียงเบา
- ค. เสียงแหลม

๗. สัญลักษณ์โน้ตตัวใดมีเสียงต่ำกว่าเสียงฟา

- ก. ร ม
- ข. ซ ล
- ค. ท ด

๘. ทำรัสอดสร้อยมาลา ใช้กับเพลงรำวงมาตรฐานในข้อใด

- ก. เพลงคืนเดือนหงาย
- ข. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ
- ค. เพลงงามแสงเดือน

๙. รำวงมาตรฐาน มีต้นกำเนิดจากท้องถิ่นใด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคอีสาน

๑๐. ข้อใดเป็นเพลงรำวงชาวบ้าน

- ก. เพลงตามองตา
- ข. เพลงสยามเมืองยิ้ม
- ค. เพลงรักกันไว้เถิด

ใบงานที่ ๐๑

บ.ศ.๓/ผ๑-๐๑

เรื่อง ศิลปะพื้นบ้าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันโยงภาพ กับชื่องานศิลปะพื้นบ้านประจำท้องถิ่น
ต่าง ๆ

ภาพ	ชื่องานศิลปะพื้นบ้านประจำท้องถิ่น
	☐ ☐ ลายร่มบ่อสร้าง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเหนือ
	☐ ☐ ลายแกะรูปหนังตะลุง ภาคใต้
	☐ ☐ ลายผ้ามัดหมี่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	☐ ☐ ลายโองม้งกร จังหวัดราชบุรี ภาคกลาง

ป.ศ.๓/พ๑-๐๒

ใบงาน ๐๒

เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพลายเส้นสิ่งของเครื่องใช้ในครอบครัวหรือชุมชน

พร้อมบอกชื่อ

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่น

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน (คละชั้น)
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวาดภาพวัสดุในท้องถิ่นของนักเรียนที่นำมาสร้างงานศิลปะด้านทัศนศิลป์ จำนวนอย่างน้อย ๓ ชิ้น
๓. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชื่อกลุ่ม..... สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง วิถีชีวิตในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพวิถีชีวิตคนในชุมชนของนักเรียน ที่แสดงให้เห็นงานศิลปะในท้องถิ่น(คนทอผ้า, คนหิ้วตะกร้าที่สานด้วยไม้ไผ่, คนกำลังตักน้ำจากโอ่ง, ฯลฯ)

ชื่อ ชั้น เลขที่

โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง ที่มาและวัสดุสร้างงานศิลปะท้องถิ่น

ที่มาของงานศิลปะในท้องถิ่น

งานศิลปะท้องถิ่นเกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ที่สร้างสรรค์งานในลักษณะต่าง ๆ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นเครื่องทำมาหากิน หรือเพื่อประกอบพิธีกรรมความเชื่อทางศาสนา จากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งมีการพัฒนาฝีมือเรื่อยมาและมีลักษณะเฉพาะตัวของท้องถิ่นนั้น ๆ

วัสดุสร้างงานศิลปะในท้องถิ่น

วัสดุที่นำมาสร้างงานศิลปะในท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีวัสดุแตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศ, ภูมิอากาศ, และปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นวัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติรอบตัว เช่น ไม้ไผ่, ปอ, ย่านลิเภา, ดินเหนียว, ใบจาก, ฟาง, ใบตาล, กก ฯลฯ ซึ่งบางท้องถิ่นที่มีวัสดุที่เหมือนกันแต่ก็อาจสร้างงานศิลปะท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน

ศึกษาเพิ่มเติม ศิลปะท้องถิ่นภาคเหนือ ทำมาจากวัสดุใด

ศิลปะท้องถิ่นภาคใต้ ทำมาจากวัสดุใด

ศิลปะท้องถิ่นภาคอีสาน ทำมาจากวัสดุใด

ศิลปะท้องถิ่นภาคกลาง ทำมาจากวัสดุใด

เพื่อจะได้เห็นภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำอักษร ก ข ค ง ใส่หน้าข้อความ

ก) ภาคเหนือ ข) ภาคกลาง ค) ภาคใต้ ง) ภาคอีสาน

- ๑. เพลงโนราห์
 ๒. หมอลำ
 ๓. เพลงเรือ
 ๔. เพลงอีแซว
 ๕. เพลงซอ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
 โรงเรียน.....

ใบงานที่ ๐๒

ป.๘.๓/พ.๓-๐๒

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกฟังเพลงพื้นบ้าน ๑ เพลง

๑. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง
๒. เลือกฟังเพลงจากรายการโทรทัศน์ วิทยู หรือซีดีเพลง จากนั้นให้วิเคราะห์เพลงโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ

๑. ชื่อเพลง

๒. เป็นเพลงพื้นเมืองของภาค

ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้

๓. ทำนอง ช้า ปานกลาง เร็ว

๔. เนื้อร้องมีความหมายเกี่ยวกับเรื่องใด

๕. เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงได้แก่

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

โรงเรียน.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๑

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ความหมายของเพลงพื้นบ้าน คือบทเพลงที่เกิดจากคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ใช้ภาษาเรียบง่าย ไม่ซับซ้อนมุ่งความสนุกสนานรื่นเริง ใช้เล่นกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานสงกรานต์ งานลอยกระทง เป็นต้น

ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน ส่วนใหญ่เป็นการเกี่ยวพาราสี หรือการชักถามโต้ตอบกัน ความเด่นของเพลงพื้นบ้านอยู่ที่ความไพเราะ คารมหรือถ้อยคำง่าย ๆ กินใจ ใช้ไหวพริบปฏิภาณ ในการร้องโต้ตอบกัน เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่จะมีเนื้อร้องและทำนองง่าย ๆ ร้องเล่นได้ไม่ยาก ฟังไม่นานก็สามารถร้องเล่นตามได้

ประเภทของเพลงพื้นบ้าน อาจแบ่งได้ตามภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

๑. เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ เช่น เพลงคำว ซึ่งเป็นบทขับร้องที่มีทำนองสูง แต่ไพเราะ เพลงขอ เป็นการขับร้องโต้ตอบเกี่ยวพาราสีกัน จ้อยหรือการขับลำนำในโอกาสต่าง ๆ และทำฮ่ำหรือคำฮ่ำ ซึ่งเป็นการขับร้องหมู่

๒. เพลงพื้นบ้านในภาคอีสาน เช่น หมอลำ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นลำกลอนคือการลำ โดยทั่วไป ลำโจทก์ - แก้ว เป็นการถาม - ตอบ โต้ตอบกันในเรื่องต่าง ๆ ลำหมู่ เป็นการลำ เล่านิทาน เรื่องราว โดยมีผู้แสดงประกอบ ลำเต้ย ลำเพลิน เพลงโคราช เพลงเซิ้ง เช่น เซิ้งบั้งไฟ เซิ้งผีตาโชน เซิ้งนางแมว เป็นต้น

๓. เพลงพื้นบ้านในภาคกลาง ในภาคกลางมีเพลงพื้นบ้านเป็นจำนวนมาก ซึ่งมักใช้ร้องในโอกาสต่าง ๆ เช่น ร้องเพื่อความบันเทิง ได้แก่ เพลงเรือ เพลงอีแซว ลำตัด เพลงฉ่อย ร้องประกอบการทำงาน ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเดินกำรำเคียว ฯลฯ

๔. เพลงพื้นบ้านในภาคใต้ เช่น เพลงเรือ ซึ่งเป็นเพลงทางน้ำเหมือนกับ เพลงเรือของภาคกลาง แต่ทำนองที่ร้องและการแต่งเนื้อเพลงต่างกัน นอกจากนี้ยังมีเพลงบอก ซึ่งเป็นเพลงที่เล่นได้ทั้งร้องคนเดียวและร้องโต้ตอบ เพลงนา ใช้ร้องเล่นเกี่ยวพาราสีในงาน เทศกาลต่าง ๆ มีลักษณะห้วน ๆ ตามภาษาท้องถิ่น ในบางเพลงอาจใช้ภาษามลายู เช่น เพลงโนราห์ ลิเกฮูลู เป็นต้น

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความสำคัญและประโยชน์ของคนตรีที่บ้าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับคนตรีในท้องถิ่นของนักเรียนว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่มีการนำคนตรีเข้ามามีส่วนร่วม แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เทศกาลที่ใช้คนตรีในท้องถิ่น คือ.....
๒. คนตรีมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้อย่างไร.....
๓. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมนี้
 สนุกสนาน เบื่อหน่าย เฉยๆ
๔. นักเรียนคิดว่า คนตรีมีความสำคัญต่อคนในท้องถิ่นหรือไม่ เพราะเหตุใด
 สำคัญ เพราะทำให้คนในท้องถิ่นมีความสุข สนุกสนาน รักใคร่สามัคคีกัน
 ไม่สำคัญ เพราะจะทำให้คนในท้องถิ่นเบื่อหน่ายและล้าสมัย
๕. ประโยชน์ของคนตรีต่อคนในท้องถิ่นได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 คนในท้องถิ่นจะเกิดความผ่อนคลาย
 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 คนในท้องถิ่นจะเหนื่อยยากลำบากขึ้น

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง ลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีพื้นบ้าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจดนตรีในท้องถิ่นของนักเรียนพร้อมทั้งระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่นของตนเอง แล้วตอบคำถาม

๑ เครื่องดนตรีท้องถิ่น

๑.๑ เครื่องดนตรีที่สำคัญในท้องถิ่นของนักเรียนมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนยกตัวอย่างมา ๑ ชนิด

๑.๒ ลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีเป็นอย่างไรบ้าง

.....

๒. เพลงท้องถิ่นที่นักเรียนชอบฟังมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

บรรยายธรรมชาติ

เกี่ยวพาราสีกัน

บรรยายการทำงาน

๓. นักเรียนคิดว่าเอกลักษณ์ของวงดนตรีในท้องถิ่นของนักเรียนคืออะไร

ตัวอย่าง ความอ่อนหวาน นุ่มนวลของเสียงเพลง สวยงาม

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑ สำหรับครู และนักเรียน

เรื่อง ดนตรีพื้นบ้าน

ดนตรีท้องถิ่นภาคกลาง

เครื่องดนตรี ได้แก่ จะเข้ ระนาดเอก ซอด้วง ซออู้ ฉิ่ง ฉาบ กลองยาว
ลักษณะเด่น ส่วนมากเป็นวงปี่พาทย์พื้นบ้าน วงปี่พาทย์นางหงส์ใช้
บรรเลงในงานศพ วงกลองยาวใช้บรรเลงในงานมงคลต่างๆ เป็นต้น
การขับร้อง สนุกสนาน ร่าเริง เนื้อเพลงจะกล่าวถึงวิถีชีวิตของ
คนภาคกลางและการเกี่ยวพาราฮี

ดนตรีท้องถิ่นภาคเหนือ

เครื่องดนตรี ได้แก่ ซึง พิณเป็ญะ สะล้อ ซอด้วง ฉิ่ง ฉาบ กลองมวง
ลักษณะเด่น แบ่งตามลักษณะการแสดง วงสะล้อซอใช้แสดงใน
งานทั่วไป วงกลองมวงเชิงใช้ประกอบการฟ้อน
การขับร้อง เนื้อเพลงใช้ภาษาท้องถิ่น สำเนียงเสียงอ่อนหวาน
เชื่องช้าและการเกี่ยวพาราฮี

ดนตรีท้องถิ่นภาคอีสาน

เครื่องดนตรี ได้แก่ พิณ โปงกลาง แคน กรับ เกราะ กลอง
โปง โหวด ปี่ เป็นต้น

ลักษณะเด่น วงโปงกลาง วงกันตรึม มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มอีสาน
เหนือจะนิยมดนตรี หมอลำ แคน พิณ กลุ่มอีสานใต้จะนิยม
ดนตรี กันตรึม

การขับร้อง เนื้อเพลงใช้ภาษาถิ่นอีสาน สนุกสนานร่าเริงแจ่มใส เนื้อเพลง จะกล่าวถึงวิถีชีวิต
คำสอนของศาสนา และบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ดนตรีท้องถิ่นภาคใต้

เครื่องดนตรี ได้แก่ กลองชาตรี รำมะนา ปี่นอก ซอด้วง ซออู้ กรับ
ลักษณะเด่น การแสดงโนรา หนังตะลุง วงรองเง็ง วงกาหลอ
ใช้แสดงในโอกาสต่าง ๆ

การขับร้อง เนื้อเพลงมักกล่าวถึงเรื่องธรรมชาติ เกี่ยวพาราฮี
ภาษาที่ใช้ภาษาท้องถิ่นใต้ ใช้ถ้อยเสียงหวานสั้น ๆ

ใบงานที่ ๐๑

การแสดงท่าทางประกอบเพลงร่ำวง

คำชี้แจง

๑. ให้แต่ละกลุ่มฝึกร้องเพลงตามองตา เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด
๒. ให้แต่ละกลุ่มฝึกทำท่าประกอบเพลงประกอบเพลงตามองตา และเพลงใกล้เข้าไปอีกนิด จากการสาธิตของครู
๓. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม จับคู่ชาย-หญิง จัดแถวเป็นรูปวงกลมปฏิบัติท่ารำเพลงตามองตา เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑ ทำรำเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว

อธิบายท่ารำ

“ดนตรีทำออก” เดินย่อเท้าตามจังหวะดนตรี

เนื้อเพลง “ในน้ำมีปลา” ทำมือเหมือนปลา สอยเท้า ย่อลง “ในนามีข้าว” หันมาด้านหน้าโบกมือไปด้านซ้าย เอียงซ้าย

“ในนามีข้าว” หันมาด้านหน้าโบกมือไปด้านขวา เอียงขวา “แผ่นดินของเรา” มือขวาชี้ตามจังหวะ ๓ ครั้ง ตะเท้าขวา

“นี่แสนอุดมสมบูรณ์” มืออยู่ในท่าขอ ก้าวเท้าขวา

“ราบคาบ” มือประสานที่อก ถอนเท้า ตะขวา

“ราบคาบ” ฟันมือลงที่พื้น

“ด้วยอนุภาพพ่อขุน” ไหว้ด้านขวา เท้าซ้ายแตะ

“รามคำแหงค้ำจุน” ไหว้มือขวา เอียงซ้าย แตะเท้าซ้าย

“ให้ชาติไทยไพศาล” ผายมือออกข้างหัว แตะเท้าขวา

“สร้างบ้าน” ตัวนางนั่งลง ตัวพระยืนมือปลายนิ้วมือชนกัน “แปลงเมือง” ผายมือขวาออกข้างลำตัว ก้าวเท้าขวา

“ให้เกียรติไทยลือเลื่อง” ท่าขอ ก้าวเท้าหน้า

“ไปทั่วทุกถิ่นฐาน” มือขวาชี้ ๓ ครั้งตามจังหวะ
แตะเท้าขวา เอียงขวา

“จูงวัวไปค้า” กำมือหลวมๆ ระดับเอวก้าวเท้าขวา
ระดับเอว เท้าเขย่งสอยเท้า

“ขี่ม้าไปขาย” มือซ้ายจับ หักข้อมือขึ้นมือขวากำ
หลวมๆ

“ปวงราษฎร์ทั้งหลาย” ผายมือไปด้านข้าง ก้าวเท้าขวา

“อยู่เป็นสุข” มือทั้งสองจับหางยี่อึก ถอนเท้า

“สำราญ” ม้วนมือจับ เป็นตั้งวงเหยียดแขนตึง แตะเท้าขวา “สร้างท่า” กำมือขวาติลงฝ่ามือซ้าย แตะเท้าขวา

“นาไร” ผายมือไปด้านขวา ก้าวเท้าขวา เอียงซ้าย “ทั่วแคว้นแดนไทย” มือขวาชี้ ๓ ครั้งตามจังหวะ ตะเท้าขวา

“เราไถ” กำมือหลวมๆระดับเอว สะดุดเท้าไปด้านข้าง เอียงขวา “เราหวาน” กำมือขวาทำท่าหวานซ่าว ตะเท้าซ้าย

“หมากม่วงหมากขาม” มือขวาชี้ ๓ ครั้งตามจังหวะ

“หมากพร้าวหมากกลาง” มือซ้ายชี้ ๓ ครั้งตามจังหวะ

“พืชผลต่างๆ” มือขวาชี้ ๓ ครั้งตามจังหวะ

“ล้วนงามตระการ”ขอ ก้าวเท้าหน้าด้านขวา

แผนภูมิเพลงที่ ๐๑

เพลงร่ำวงชาวบ้าน

ร่ำวงชาวบ้าน ทำรำที่ใช้จะไม่มีแบบแผนตายตัว แต่จะนำท่าจากรำวงมาตรฐานมาประกอบ

การรำ เช่น เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด หล่อจริงนะดารา ตามองตา เธอรำช่างน่าดู เชิญชวน ยวนย่าเหล ซ่อมมาลี และเพลงลา

เพลงตามองตา

ตามองตา	สายตาก็จ้องมองกัน
รู้สึกเสียวซ่านหัวใจ	หากว่ารักฉันก็ว่ารัก
หากว่าหลงฉันก็ว่าหลง	ฉันคงอดโค้งเธอไม่ได้
เธอช่างงามวิไล (ซำ)	เหมือนดอกไม้ที่เธอถือมา

เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด

ใกล้เข้าไปอีกนิด	ซิดซิดเข้าไปอีกหน่อย
สวรรค์น้อย ๆ อยู่ในวงฟ้อนรำ	รูปหล่อเขาเชิญมาเล่น
เนื้อเย็นเขาเชิญมารำ	มองมานัยน์ตาหวานฉ่ำ
มองมานัยน์ตาหวานฉ่ำ	มะ มารำกับพี่นี่เอย

แผนภูมิเพลงที่ ๐๒ ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี่แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอนุภาพพ่อขุน-รามคำแหงค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล
สร้างทำนาไร่ ทัวแคว้นแดนไทย เราไถเราหว่าน หมากม่วงหมากขาม หมากพร้าว
หมากกลาง พืชผลต่าง ๆ ล้วนงามตระการ

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี่แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอนุภาพพ่อขุน-รามคำแหงค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล
สร้างบ้านแปลงเมือง ให้เกียรติไทยลือ เลื่อง ไปทั่วทุกถิ่นฐาน
จุงวัวไปค้ำ ชีม้ไปขาย ปวงราษฎร์ทั้งหลาย ได้อยู่เป็นสุขสำราญ

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี่แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอนุภาพพ่อขุน-รามคำแหงค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล
สร้างทำนาไร่ ทัวแคว้นแดนไทย เราไถเราหว่าน หมากม่วงหมากขาม หมากพร้าว
หมากกลาง พืชผลต่าง ๆ ล้วนงามตระการ

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี่แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอนุภาพพ่อขุน-รามคำแหงค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล
สร้างบ้านแปลงเมือง ให้เกียรติไทยลือ เลื่อง ไปทั่วทุกถิ่นฐาน
จุงวัวไปค้ำ ชีม้ไปขาย ปวงราษฎร์ทั้งหลาย ได้อยู่เป็นสุขสำราญ

ใบงานที่ ๐๑

การฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง

๑. นักเรียนจับคู่ ชาย หญิง
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมท่ารำเพลงงามแสงเดือน เพลงคืนเดือนหงาย
๓. นักเรียนปฏิบัติท่ารำ เพลงงามแสงเดือน เพลงคืนเดือนหงายจากการสาธิตของครู
๔. นักเรียนฝึกแสดงท่าทางจนคล่องแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ใบความรู้สำหรับครูที่และนักเรียน ๑

ประวัติความเป็นมารำวงมาตรฐาน

ประวัติความเป็นมาของรำวงมาตรฐาน

รำวง (Ramwong) เป็นการละเล่นของชาวบ้านที่ร่วมเล่นกันเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี แต่เดิมเรียกว่า “รำโทน” เนื่องจากใช้โทนตีประกอบจังหวะในการรำ ต่อมาเพิ่มกรับและ ฉิ่ง แต่ยังไม่มีการขับร้องประกอบในการรำ คงรำไปตามจังหวะโทนอย่างเดียว ลักษณะการรำ โทนรำเป็นคู่ ๆ เดินเป็นวงกลม ใช้ท่าร่างกาย ๆ สุดแท้แต่ใครจะรำหรือทำท่าใด ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ ขอเพียงแต่อย่าเท้าให้ลงตามจังหวะโทน

ต่อมาการเล่น “รำโทน” ได้พัฒนามาเป็น “รำวง” ลักษณะการรำวง คือ มีโต๊ะตั้งกลางวง ชาย – หญิงรำเป็นคู่ ๆ เดินเป็นวงกลมอย่างมีระเบียบ แต่ยังคงยึดจังหวะโทนเป็นหลัก มีการ ขับร้องเพลงประกอบในการรำ เรียกว่า “รำวงพื้นบ้าน” การรำวงนี้นิยมเล่นในงานเทศกาล หรือเล่นกันเองด้วยความสนุกสนาน เนื้อหาสาระของเพลงรำวงพื้นเมือง นอกจากให้ความบันเทิงแล้วยังสอดแทรกอารมณ์ ความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น เพลงช่อมาลี เธอรำช่างน่าดู หล่อจริงนะ ดารา ตามองตา ยวนยาเหล ไกล่เข้าไปอีกนิด ฯลฯ

ต่อมาในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้มอบหมายให้กรมศิลปากรปรับปรุงการเล่นรำวงพื้นบ้าน ให้มีระเบียบเรียบร้อย เป็นแบบฉบับอันดีงามของนาฏศิลป์ไทยและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปะการละเล่นพื้นเมือง กรมศิลปากรจึงแต่งบทร้องและทำนองเพลงขึ้นใหม่ ๔ เพลง คือ งามแสงเดือน ชาวไทย คินเดือนหงาย และรำมาชิมารำ พร้อมทั้งปรับปรุงเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการเล่นรำวงมาเป็นวงปี่พาทย์หรือวงดนตรีสากล

บทเพลงรำวงมาตรฐานนี้ ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้แต่งบทร้องอีก ๖ เพลง คือ ดวงจันทร์วันเพ็ญ ดอกไม้ของชาติ หญิงไทยใจงาม ดวงจันทร์ขวัญฟ้า ยอดชายใจหาญ และ บุษานักรบผู้คิดประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงรำวงทั้ง ๑๐ เพลงนั้น คือ คณะอาจารย์ด้านนาฏศิลป์ของกรมศิลปากร ได้ช่วยกันคิดประดิษฐ์ทำรำให้งดงามถูกต้องตามหลักนาฏศิลป์ กำหนดให้เป็นแบบมาตรฐานผู้คิดประดิษฐ์ทำรำของรำวงมาตรฐาน คือ หม่อมต่วน (นางศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก) ครูมัลลิสี คงประภัสร์ ครูลมูล ยมะคุปต์ และครูผัน โมรากุล ต่อมาได้มีการนำรำวงนี้ไปสลับกับวงลีลาศ ทำให้ชาวต่างประเทศรู้จักรำวง เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้เล่นกันแพร่หลาย และมีแบบแผนอันเดียวกัน กรมศิลปากรจึงเรียกว่า “รำวงมาตรฐาน”

วิธีเล่นรำวงมาตรฐาน

๑. แสดงเป็นคู่ ชาย - หญิง จะใช้ที่คู่ก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานที่
๒. ก่อนเริ่มรำ หญิง - ชาย ทำความเคารพกันด้วยการไหว้ หรือ หญิงพนมมือไหว้ ชายโค้ง
๓. ก่อนรำแต่ละเพลง ดนตรีนำ ๑ วรรค เพื่อให้การเดินเท้าในจังหวะแรกพร้อมเพรียงกัน
๔. มีความพร้อมเพรียงในการรำ ระยะคู่ไม่ห่างหรือชิดกันเกินไป
๕. ใช้ท่ารำตามที่กำหนดไว้ในแต่ละเพลง พนมมือไหว้ซึ่งกันและกัน ก่อนที่จะออกจากวงรำ

การแต่งกายรางวัลมาตรฐาน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

ร่ำวงมาตรฐาน เพลงงามแสงเดือน

ความหมาย คือยามที่แสงจันทร์ส่องมายังโลกทำให้โลกนี้ดูสวยงาม ผู้คนมาเล่นร่ำวงยามแสงจันทร์ส่องมีความงดงามด้วย

ทำรำสอดสร้อยมาลา

ผู้หญิงจับมือซ้ายที่ระดับหัวเข็มขัด (สะดือ) มือขวาตั้งวงสูงระดับหางคิ้ว ผู้ชายทำท่าเดียวกัน แต่มือที่ตั้งวงสูงระดับแง่ศีรษะ ตั้งแถวเป็นวงกลม แล้วเดินตามวง วิธีการสอดมือ เริ่มต้นจากมือซ้ายที่อยู่หน้าห้อง เลื่อนมือจับให้ห่างออกจากตัวเล็กน้อย แล้วแบมือออกห่างลง พลิกข้อมือขึ้นตั้งวงมือขวาที่ตั้งวงอยู่เลื่อนกลับลงมาจับ ที่ระดับหน้าห้อง เหมือนเดิม ฝึกปฏิบัติทั้งมือซ้ายและขวาสลับกันจนชำนาญ

เป็นท่าสอดสร้อยมาลา ศีรษะเอียงข้างมือจับเสมอโดยนับการก้าวเท้า ๘ ครั้ง จึงเปลี่ยนมือ ๑ ครั้ง นับจังหวะที่ ๑ - ๔ เปลี่ยนท่าทีหนึ่ง เปลี่ยนมืออยู่ในลักษณะเดิม ทำเช่นนี้สลับกันไปจนจบเพลงรวมแล้วจะเปลี่ยนมือได้ ๔ ครั้ง เมื่อมาถึงเพลงตอนที่ว่า

เราเล่นเพื่อสนุก ให้ผู้หญิงซ้ายหันแล้วเปลี่ยนมือ เดินไปในครึ่งวงกลมใน ๔ จังหวะ แล้วเปลี่ยนมืออีกครั้งในเนื้อเพลงตอนที่ว่า **ขอให้เล่นเพื่อนรำ** แล้วกลับมาเดินในท่าวงกลมตามเดิม

หมายเหตุ เท้าที่ก้าวกับมือจับต้องเป็นข้างเดียวกัน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๓

ร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

ความหมาย หมายถึงเวลากลางคืนเป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ยังไม่สบายใจ
เท่าได้ผูกมิตรกับคนอื่น และร่ำเย็นไปทั่วทุกแห่ง ยิ่งกว่านั้นฝนที่โปรยลงมาก็คือการที่ประเทศ
ไทยเป็นประเทศเอกราช มีธงชาติเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่ำเย็นทั่วไป

ทำสอดสร้อยมาลาแปลง

แปลงมาจากทำสอดสร้อยมาลาในเพลงงามแสงเดือน
ท่าเตรียม โดยยืนเท้าชิดกันมือซ้ายตั้งวงบนมือขวาจิบหงาย
ที่ซ้ายพกศีรษะเอียงขวา พอเริ่มเพลงมือขวาที่จิบหงายที่ซ้าย
พกโบกขึ้นไปตั้งวงบนโดยไม่ต้องสอดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวง
ลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจิบหงายที่ซ้ายพก เปลี่ยนมาเอียงซ้าย

มือซ้ายลดวงลง แล้วพลิกข้อมือเป็นจิบหงายที่ซ้ายพก เปลี่ยนมาเอียงซ้าย มือซ้ายยกขึ้น
ไปตั้งวงบน มือขวาลดวงลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจิบหงายที่ซ้ายพก เอียงขวาทำเช่นนี้สลับกันจนจบ
เพลง การก้าวเท้าเริ่มก้าวเท้าขวาตรงคำว่า"คืน" ก้าวซ้ายตรงคำว่า"เดือน"เท้าขวาวางหลังด้วย
จมูกเท้าตรงคำว่า"หงาย" เท้าขวาเหยียบหนักลงไปตรงคำว่า"เย็น"แล้วก้าวซ้ายตรงคำว่า"พระพาย"
ก้าวขวาตรงคำว่า"พลี"แล้วเท้าซ้ายวางหลังตรงคำว่า"มา"เอียงศีรษะข้างมือจิบ และเท้าที่วาง
หลังก็ข้างเดียวกับมือจิบเสมอ

แผนภูมิเพลงที่ ๐๑

เพลงงามแสงเดือน

คำร้อง จหมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์)

ทำนอง อาจารย์มนตรี ตราโมท

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า

งามใบหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้า)

เราเล่นกันเพื่อสนุก

เปลื้องทุกข์มิวายระกำ

ขอให้เล่นพอรำ

เพื่อสามัคคีเอย

เพลงคืนเดือนหงาย

คำร้อง จหมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์)

ทำนอง อาจารย์มนตรี ตราโมท

ยามกลางคืนเดือนหงาย

เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา

เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต

เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา

เย็นร่มธงไทยปกไปทั่วหล้า

เย็นยี่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย

เพลงรำวงมาตรฐานมี ๑๐ เพลง ๑๔ ท่า เพลงงามแสงเดือน-ท่ารำที่ใช้ ทำสอดสร้อยมาลา

เพลงคืนหงาย-ท่ารำที่ใช้ ทำสอดสร้อยมาลาแปลง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยบูรณาการการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. จากภาพเป็นงานศิลปะพื้นบ้านของภาคใด

- ก. ภาคอีสาน
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคใต้

๒. ถ้านักเรียนต้องการปั้นดินน้ำมันเป็นรูปเต่างโม นักเรียนต้องปั้นดินน้ำมันเป็นรูปอะไรก่อน

- ก. เป็นแผ่นบาง ๆ
- ข. เป็นแท่งสี่เหลี่ยม
- ค. เป็นก้อนกลม ๆ

๓. ถ้านักเรียนต้องการสร้างภาพปะติดให้เป็นรูปดวงอาทิตย์ ต้องใช้กระดาษสีใด

- ก. สีน้ำเงิน สีฟ้า
- ข. สีเหลือง สีเขียว
- ค. สีส้ม สีแดง

๔. ข้อใดเป็นงานศิลปะท้องถิ่นของไทย

- ก. ตุ๊กตาบาร์บี้
- ข. ผ้าซิ่นลายมัดหมี่
- ค. วิหุย์บังคับ

๕. ข้อใดเรียงเสียงดนตรีไม่ถูกต้อง

- ก. โด มี ฟา
- ข. มี เร โด
- ค. มี ฟา ซอล

๖. เสียงเป่านกหวีด เป็นเสียงลักษณะใด

- ก. เสียงสั้น
- ข. เสียงเบา
- ค. เสียงแหลม

๗. สัญลักษณ์โน้ตตัวใดมีเสียงต่ำกว่าเสียงฟา

- ก. ร ม
- ข. ซ ล
- ค. ท ด

๘. ทำรัสอดสร้อยมาลา ใช้กับเพลงร่ำวงมาตรฐานในข้อใด

- ก. เพลงคืนเดือนหงาย
- ข. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ
- ค. เพลงงามแสงเดือน

๙. ร่ำวงมาตรฐาน มีต้นกำเนิดจากท้องถิ่นใด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคอีสาน

๑๐. ข้อใดเป็นเพลงร่ำวงชาวบ้าน

- ก. เพลงตามองตา
- ข. เพลงสยามเมืองยิ้ม
- ค. เพลงรักกันไว้เถิด

หน่วยย่อยที่ ๔

ภูมิใจในงานศิลป์

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. สิ่งใดที่นักเรียนไม่ควรปฏิบัติเมื่อไปวัด
 - ก. ขีดเขียนบนผนังวัด
 - ข. เก็บขยะที่พบเห็นในวัด
 - ค. ภูพื้นศาลาการเปรียญ

๒. ไหล่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ทำมาจากวัสดุข้อใด
 - ก. ไม้ไผ่
 - ข. ย่านลิเภา
 - ค. ดินเหนียว

๓. ใครใช้เครื่องใช้ที่เป็นงานศิลปะในชุมชน
 - ก. สนใจใช้พัดลม
 - ข. มานีใช้พัดสานจากไม้ไผ่
 - ค. ชูใจใช้เครื่องปรับอากาศ

๔. ถ้าที่บ้านของนักเรียนคุณตาเป็นช่างสานตะกร้าไม้ไผ่ นักเรียนควรทำอะไร
 - ก. ใช้ตะกร้าไม้ไผ่ที่คุณตาสาน
 - ข. ใช้ตะกร้าพลาสติกเพราะทนกว่า
 - ค. ไม่ใช้ตะกร้าไม้ไผ่เพราะไม่ทันสมัย

๕. ข้อใดคือประโยชน์ของคนตรีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ก. ทำให้เรียนหนังสือได้ดีขึ้น
 - ข. ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตได้ดี
 - ค. ทำให้ผ่อนคลาย รู้สึกสบายใจ

๖. ข้อใดเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ก. เป็นดนตรีที่ใช้เฉพาะพิธีกรรมเท่านั้น
- ข. สามารถเลียนแบบเสียงธรรมชาติได้
- ค. นำวัสดุท้องถิ่นอื่นมาทำเครื่องดนตรี

๗. ข้อใดคือความแตกต่างของดนตรีพื้นบ้านภาคใต้กับภาคอื่น

- ก. เครื่องดนตรีที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องตี
- ข. มีจังหวะทำนองเชื่องช้ากว่าภาคอื่น
- ค. เป็นดนตรีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

๘. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเพลงพื้นเมือง

- ก. ใช้เครื่องดนตรีทันสมัย
- ข. ใช้ภาษาเรียบง่าย
- ค. มีความสนุกสนาน

๙. ผู้ชมควรแสดงอารมณ์ร่วมอย่างไร

- ก. หัวเราะเมื่อถึงบทโศกเศร้า
- ข. ประบมือเมื่อแสดงได้ประทับใจ
- ค. ลุกขึ้นยืนเมื่อตื่นเต้น

๑๐. ผู้ชมที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร

- ก. ส่งเสียงดัง
- ข. ให้เกียรติผู้แสดง
- ค. ดุฎกผู้แสดง

ใบงานที่ ๐๑

วาดภาพงานศิลปะที่พบเห็นในชุมชน

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ ๓ คน
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นว่างานศิลปะที่มีอยู่ในชุมชนของนักเรียนมีอะไรบ้าง แล้ววาดภาพลงในกรอบ
๓. เขียนชื่อภาพพร้อมบอกวิธีการอนุรักษ์งานศิลปะ
๔. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

ชื่อกลุ่ม..... สมาชิกในกลุ่ม

๑. ชื่อ ชั้น

๒. ชื่อ ชั้น

๓. ชื่อ ชั้น

โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะท้องถิ่น

ผลงานศิลปะในท้องถิ่นของไทยถือเป็นของที่มีคุณค่า เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควร
หวงแหนรักษาไว้ เราควรช่วยกันอนุรักษ์ศิลปะท้องถิ่นไว้ โดยอาจใช้วิธีต่าง ๆ ดังนี้

๑. ถ้ามีโอกาสที่จะเรียนรู้การทำผลงานศิลปะท้องถิ่น ควรศึกษาและเรียนรู้จนสามารถ
สร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ เพื่อจะได้สืบสานผลงานศิลปะของท้องถิ่นต่อไป

๒. สนับสนุนผลงานศิลปะโดยการอุดหนุนผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลงานศิลปะในท้องถิ่นตาม
ความเหมาะสม

๓. บันทึกเกี่ยวกับผลงานศิลปะชิ้นต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อไว้เป็นข้อมูลในการศึกษา
ค้นคว้าต่อไป

๔. ไม่ทำลายผลงานศิลปะต่าง ๆ ในท้องถิ่น

๕. เข้าร่วมกิจกรรมแสดงผลงานศิลปะหรือกิจกรรมอนุรักษ์ผลงานศิลปะ

๖. หากพบรอยชำรุดของผลงานศิลปะให้แจ้งหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบ
เพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

๗. เผยแพร่ผลงานศิลปะให้เป็นที่รู้จักแก่คนท้องถิ่นอื่น ๆ

๘. เห็นคุณค่าของผลงานศิลปะในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้ดูภาพแล้วแล้วนำคำตอบลงในตารางให้สัมพันธ์กัน

ทับโนราห์

กลองชาตรี

ฆ้องวงเล็ก

ซึง

พิณ

สะล้อ

กลองโนราห์

โปงลาง

กลองแหว

แคน

เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ภาคกลาง	เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ภาคเหนือ	เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ภาคใต้	เครื่องดนตรีพื้นบ้าน ภาคอีสาน
.....
.....
.....
.....

ชื่อ ชั้น เลขที่.....

โรงเรียน จังหวัด

บ. ๘.๔/๗๒-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ

คำชี้แจง ให้วาดภาพระบายสีเครื่องดนตรีพื้นบ้านที่ตนเองชอบ

ชื่อเครื่องดนตรี.....

เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาค

ชื่อ ชั้น เลขที่.....

โรงเรียน จังหวัด

ใบความรู้ สำหรับครู และนักเรียน ที่ ๑

เรื่อง ดนตรีพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ

๑. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โปงลาง

พิน

แคน

โหวด

๒. ภาคเหนือ

ซิ่ง

กลองแาว

สะลื้อ

กลองสะบัดชัย

๓. ภาคใต้

กลองโนราร์

กลองโทนหรือ ทับหรือ ทับโนรา

ฉิ่ง

กรับ

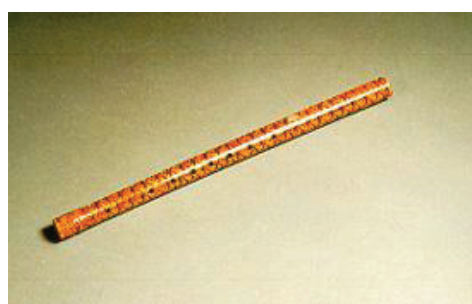
๔. ภาคกลาง

จະเซ่

พินน้ำเต้า

ชลุ่ยเพียงออ

ปี่นอก

ปี่ใน

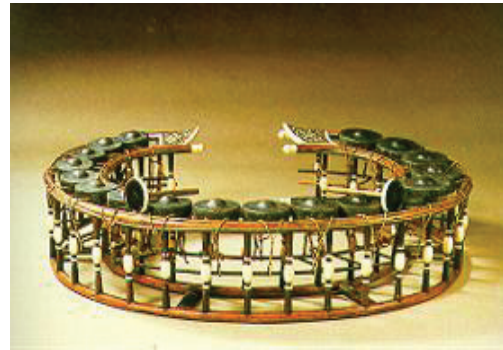
ระนาดเอก

ระนาดทุ้ม

ซ้องวงใหญ่มโหรี

ซ้องวงเล็กมโหรี

กลองชาตรี

ตะโพน

ซ้องเหม่ง

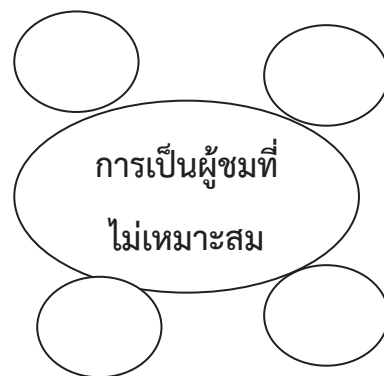
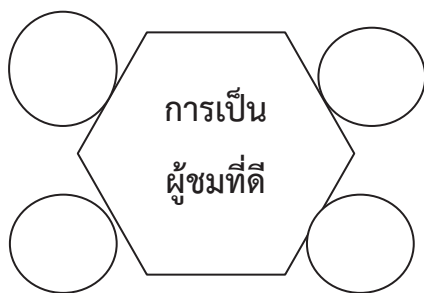
ซ้องโหม่ง

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ประโยชน์และการเป็นผู้ชมที่ดี

คำชี้แจง นำตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นการปฏิบัติตนในการชมการแสดงมาเขียนลงในแผนภาพให้ถูกต้อง

- ก. นั่งหลับขณะชมการแสดง
- ข. เดินทางมาถึงสถานที่ก่อนการแสดงเริ่ม ๑๕ นาที
- ค. แต่งกายด้วยชุดกระโปรงสุภาพเรียบร้อย
- ง. เล่าเรื่องราวตอนต่อไปให้เพื่อนข้าง ๆ ฟัง เพราะได้ชมมาก่อนแล้ว
- จ. ให้เกียรติผู้แสดงด้วยการปรบมือ
- ฉ. นั่งชมการแสดงอย่างตั้งใจตั้งแต่ต้นจนจบ
- ช. โห่ร้องเมื่อเริ่มการแสดงเพื่อให้เกียรติผู้แสดง
- ซ. รับประทานลูกชิ้นทอดขณะชมการแสดง

ใบงานที่ ๐๒

แบบบันทึกการเข้าร่วมงานประเพณี

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในรูปดาวในประเพณีที่เคยมาร่วม และกิจกรรมทางนาฏศิลป์ที่พบเห็น

งานประเพณีที่เคยมาร่วม

สงกรานต์

ลอยกระทง

แห่เทียนเข้าพรรษา

แต่งงาน

งานบวช

กิจกรรมทางนาฏศิลป์ที่พบ
เห็นมีอะไรบ้าง

รำวงมาตรฐาน

การเซิ้ง

การฟ้อน

การรำกลองยาว

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้แล้วปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนบอกการแสดงนาฏศิลป์ในท้องถิ่นของนักเรียน
๒. นักเรียนหาภาพการแสดงนาฏศิลป์ในท้องถิ่น นำมาติดลงในใบงานตามตัวอย่าง
๓. ให้นักเรียนบอกคุณค่า และประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์

★ การแสดงในท้องถิ่นของนักเรียน คือ.....

★ คุณค่า และประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ คือ.....

ชื่อ ด.ช./ด.ญ.....นามสกุล.....เลขที่.....

กลุ่มที่.....ชั้น.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๑

เรื่อง ประโยชน์และการเป็นผู้ชมที่ดี

ประโยชน์ของการเป็นผู้ชมที่ดี

เมื่อเราได้ชมนาฏศิลป์ไทย เช่นระบำ รำ ฟ้อน เราจะรู้สึกสนุกสนานรื่นรมย์ เพราะความงดงามของท่ารำ เครื่องแต่งกายดนตรีที่บรรเลง การแสดงนาฏศิลป์ไทยนั้นจะเป็นเรื่องราวที่ทำให้เราได้รับประโยชน์จากการชม ดังนี้

๑. ได้รับความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย
๒. ได้รับคติสอนใจ เช่นความอดทน ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร และนำคติสอนใจมาปรับใช้ในชีวิตของเราได้
๓. ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๔. สามารถนำเรื่องราวที่ได้ชมไปเล่าให้ผู้อื่นฟังได้

การเป็นผู้ชมที่ดี

การแสดงนาฏศิลป์จะมีทั้งผู้แสดงและผู้ชม ซึ่งผู้ชมมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ เพราะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย ดังนั้น การชมการแสดงเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีอารมณ์ร่วมกับผู้แสดงนั้น ผู้ชมจำเป็นต้องรักษามารยาทในขณะที่ชมการแสดง การปฏิบัติตนในการเป็นผู้ชมที่ดีมีดังนี้

๑. ไม่ควรส่งเสียงรบกวนผู้อื่นที่กำลังชมการแสดง
๒. ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ให้เหมาะสมกับสถานที่
๓. ควรไปถึงก่อนการแสดงเริ่มอย่างน้อย ๑๕ นาที
๔. ปฏิบัติตนตามระเบียบของสถานที่ เช่น นั่งประจำที่ก่อนที่การแสดงจะเริ่มปรบมือให้เกียรติผู้แสดง
๕. ให้ความสนใจและมีอารมณ์ร่วมกับผู้แสดง เช่น สนุกสนานเฮฮาไปด้วย
๖. ไม่ควรลุกไปมาบ่อย ๆ เพราะจะทำความรำคาญ และเป็นการทำลายสมาธิ

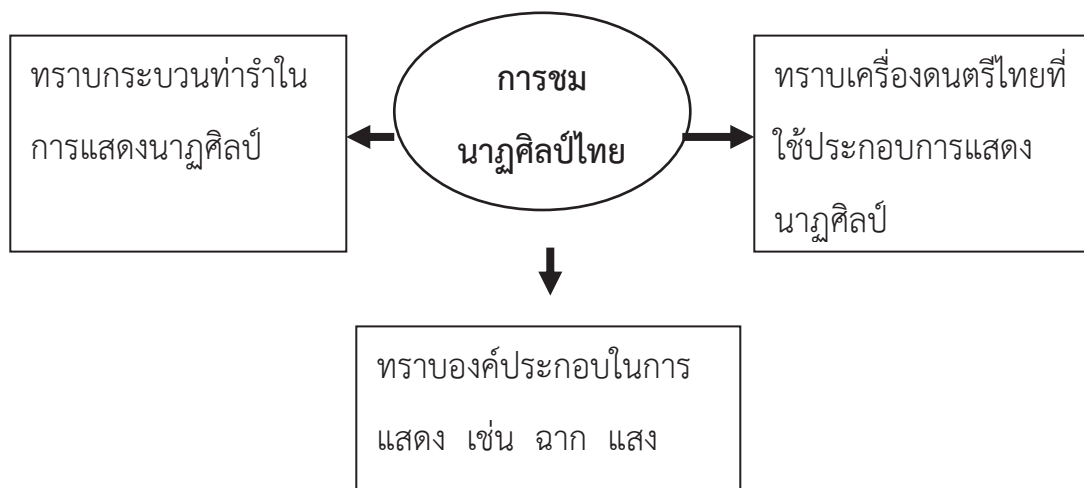
ใบความรู้สำหรับนักเรียนที่ ๒

องค์ประกอบของการชมนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์จะหมายรวมไปถึงการร้องรำทำเพลงดังนั้นองค์ประกอบของนาฏศิลป์ ก็จะประกอบไปด้วยการร้องการบรรเลง ดนตรีและการพ้อนรำ ทั้งนี้เพราะการแสดงออกทางนาฏศิลป์ไทย จะต้องอาศัยบทร้องทำนองเพลงประกอบการแสดง เพราะฉะนั้นก่อนที่จะมาเป็นนาฏศิลป์ไทยได้จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญๆดังต่อไปนี้

๑. **ลีลาท่ารำ** เป็นท่าทางเยื้องกรายพ้อนรำที่อ่อนช้อยสวยงาม แสดงออกของอารมณ์ สื่อความหมายชัดเจน
๒. **ดนตรีประกอบ** ดนตรีเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ช่วยเสริมให้การแสดงสมบูรณ์และ สร้างบรรยากาศ ในการแสดงให้สมจริงอีกด้วย
๓. **บทร้อง** ส่วนใหญ่จะเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนแปด มีความไพเราะสละสลวย คารม คมคายและมีคติสอนใจ
๔. **การแต่งกาย** มีแบบอย่างเฉพาะตัว งดงามประณีต และถูกต้องตามลักษณะการแสดง

องค์ประกอบของการชมนาฏศิลป์ไทย

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยบูรณาการการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. สิ่งใดที่นักเรียนไม่ควรปฏิบัติเมื่อไปวัด

- ก. ซัดเขียนบนผนังวัด
- ข. เก็บขยะที่พบเห็นในวัด
- ค. ถูพื้นศาลาการเปรียญ

๒. ข้อใดเป็นงานศิลปะในชุมชนของไทย

- ก. ตึกตาบาร์บี
- ข. วิฑูบังคับ
- ค. ผ้าถุงลายมัดหมี่

๓. ใครใช้เครื่องใช้ที่เป็นงานศิลปะในชุมชน

- ก. สนใจใช้พัดลม
- ข. มานีใช้พัดสานจากไม้ไผ่
- ค. ชูใจใช้เครื่องปรับอากาศ

๔. ถ้าที่บ้านของนักเรียนคุณตาเป็นช่างสานตะกร้าไม้ไผ่ นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. ใช้ตะกร้าไม้ไผ่ที่คุณตาสาน
- ข. ใช้ตะกร้าพลาสติกเพราะทนกว่า
- ค. ไม่ใช้ตะกร้าไม้ไผ่เพราะไม่ทันสมัย

๕. ข้อใดคือประโยชน์ของคนตรีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ก. ทำให้เรียนหนังสือได้ดีขึ้น
- ข. ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตได้ดี
- ค. ทำให้ผ่อนคลาย รู้สึกสบายใจ

๖. ข้อใดเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ก. เป็นดนตรีที่ใช้เฉพาะพิธีกรรมเท่านั้น
- ข. สามารถเลียนแบบเสียงธรรมชาติได้
- ค. นำวัสดุท้องถิ่นอื่นมาทำเครื่องดนตรี

๗. ข้อใดคือความแตกต่างของดนตรีพื้นบ้านภาคใต้กับภาคอื่น

- ก. เครื่องดนตรีที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องตี
- ข. มีจังหวะทำนองเชิงซ้ากว่าภาคอื่น
- ค. เป็นดนตรีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

๘. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเพลงพื้นเมือง

- ก. ใช้เครื่องดนตรีทันสมัย
- ข. ใช้ภาษาเรียบง่าย
- ค. มีความสนุกสนาน

๙. ผู้ชมควรแสดงอารมณ์ร่วมอย่างไร

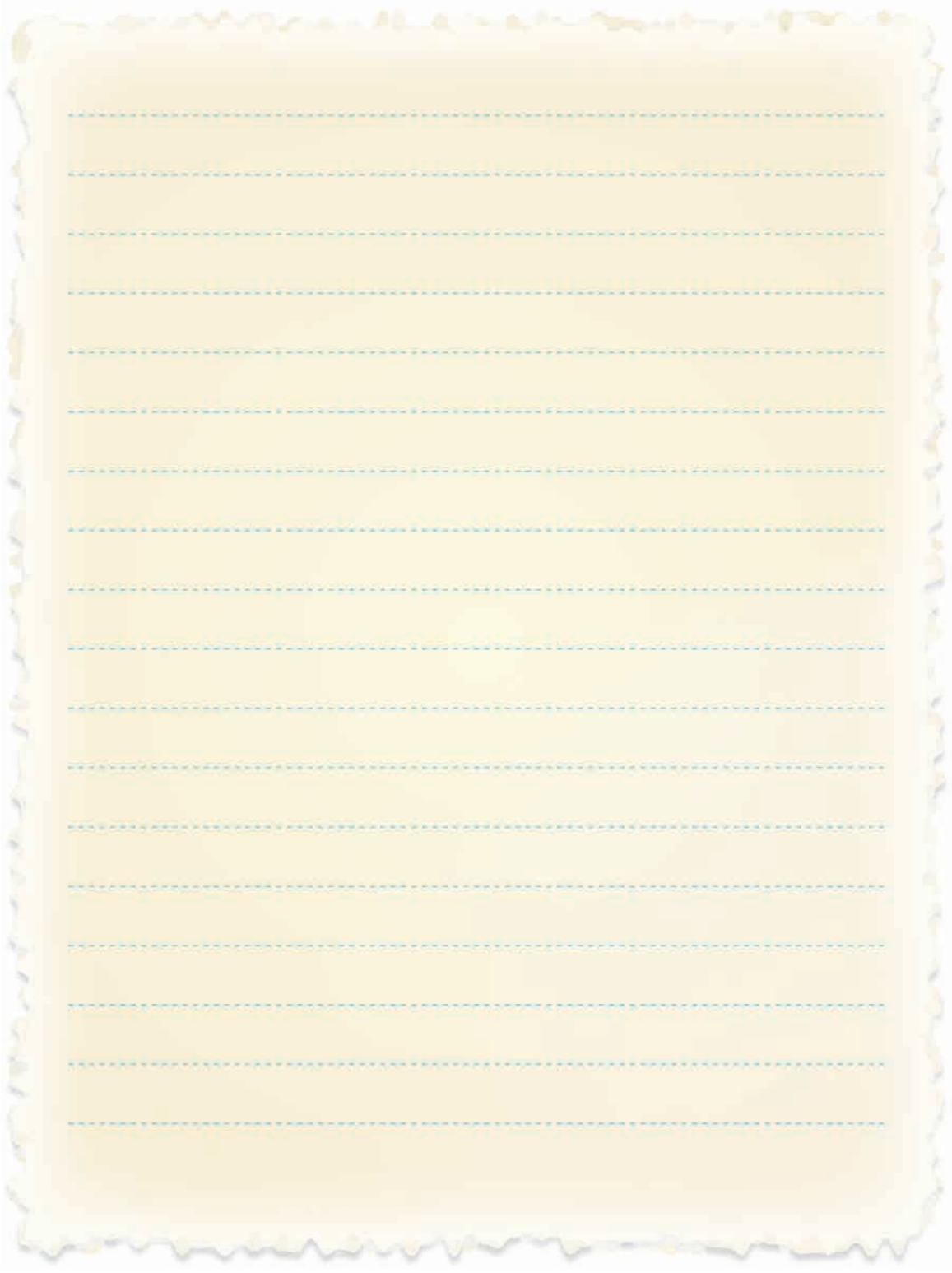
- ก. หัวเราะเมื่อถึงบทโศกเศร้า
- ข. ประบมือเมื่อแสดงได้ประทับใจ
- ค. ลุกขึ้นยืนเมื่อตื่นเต้น

๑๐. ผู้ชมที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร

- ก. ส่งเสียงดัง
- ข. ให้เกียรติผู้แสดง
- ค. ดูถูกผู้แสดง

บันทึก

A large rectangular area with a scalloped, hand-drawn border. Inside, there are horizontal dashed lines for writing, spaced evenly down the page.